



MERSİN ÜNİVERSİTESİ KILIKIA ARKEOLOJİSİNİ ARAŞTIRMA MERKEZİ  
MERSIN UNIVERSITY PUBLICATIONS OF THE RESEARCH CENTER OF CILICIAN ARCHAEOLOGY

KAAM  
YAYINLARI

OLBA  
XXIII

(Ayrıbasım / Offprint)



MERSİN  
2015

**KAAM YAYINLARI**  
**OLBA**  
**XXIII**

© 2015 Mersin Üniversitesi/Türkiye

ISSN 1301 7667

Yayıncı Sertifika No: 14641

OLBA dergisi;  
ARTS & HUMANITIES CITATION INDEX, EBSCO, PROQUEST  
ve

TÜBİTAK-ULAKBİM Sosyal Bilimler Veri Tabanlarında taranmaktadır.

Alman Arkeoloji Enstitüsü'nün (DAI) Kısaltmalar Dizini'nde 'OLBA' şeklinde yer almaktadır.

OLBA dergisi hakemlidir. Makalelerdeki görüş, düşünce ve bilimsel değerlendirmelerin yasal sorumluluğu yazarlara aittir.

The articles are evaluated by referees. The legal responsibility of the ideas,  
opinions and scientific evaluations are carried by the author.

OLBA dergisi, Mayıs ayında olmak üzere, yılda bir kez basılmaktadır.  
Published each year in May.

KAAM'ın izni olmadan OLBA'nın hiçbir bölümü kopya edilemez.

Alıntı yapılması durumunda dipnot ile referans gösterilmelidir.

It is not allowed to copy any section of OLBA without the permit of KAAM.

OLBA dergisinde makalesi yayımlanan her yazar, makalesinin baskı olarak ve elektronik ortamda yayımlanmasını  
kabul etmiş ve telif haklarını OLBA dergisine devretmiş sayılır.

Each author whose article is published in OLBA shall be considered to have accepted the article to be published in  
print version and electronically and thus have transferred the copyrights to the journal OLBA..

OLBA'ya gönderilen makaleler aşağıdaki web adresinde ve bu cildin giriş sayfalarında  
belirtilen formatlara uygun olduğu takdirde basılacaktır.

Articles should be written according the formats mentioned in the following web address.

Redaktion: Yrd. Doç. Dr. Deniz Kaplan

OLBA'nın yeni sayılarında yayımlanması istenen makaleler için yazışma adresi:  
Correspondance addresses for sending articles to following volumes of OLBA:

Prof. Dr. Serra Durugönül  
Mersin Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü  
Çiftlikköy Kampüsü, 33342 Mersin - TURKEY

Diğer İletişim Adresleri  
Other Correspondance Addresses

Tel: 00.90.324.361 00 01 (10 Lines) 4730 / 4734

Fax: 00.90.324.361 00 46

web mail: www.kaam.mersin.edu.tr

www.olba.mersin.edu.tr

e-mail: sdurugonul@gmail.com

kaam@mersin.edu.tr

Baskı / Printed by

Oksijen Basım ve Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti.

100. Yıl Mah. Matbaacılar Sit. 2. Cad. No: 202/A Bağcılar-İstanbul

Tel: +90 (212) 325 71 25 Fax: +90 (212) 325 61 99

Sertifika No: 29487

Dağıtım / Distribution

Zero Prod. Ltd.

Tel: 00.90.212.244 75 21 Fax: 00.90.244 32 09

info@zerobooksonline.com www.zerobooksonline.com/eng



MERSİN ÜNİVERSİTESİ  
KILIKIA ARKEOLOJİSİNİ ARAŞTIRMA MERKEZİ  
(KAAM)  
YAYINLARI-XXIII

MERSIN UNIVERSITY  
PUBLICATIONS OF THE RESEARCH CENTER OF  
CILICIAN ARCHAEOLOGY  
(KAAM)-XXIII

Editörler

Serra DURUGÖNÜL  
Murat DURUKAN  
Gunnar BRANDS  
Deniz KAPLAN

OLBA Bilim Kurulu

Prof. Dr. Mehmet ÖZDOĞAN  
Prof. Dr. Fikri KULAKOĞLU  
Prof. Dr. Serra DURUGÖNÜL  
Prof. Dr. Marion MEYER  
Prof. Dr. Susan ROTROFF  
Prof. Dr. Kutalmış GÖRKAY  
Prof. Dr. İ. Hakan MERT  
Prof. Dr. Eda AKYÜREK-ŞAHİN  
Prof. Dr. Yelda OLCAY-UÇKAN



MERSİN  
2015

*Vefat Eden Meslektaşlarımızı  
Saygı ile Anıyoruz...*

**Prof. Dr. Halet ÇAMBEL**

**Prof. Dr. Klaus SCHMIDT**

**Prof. Dr. Sencer şAHİN**

**Prof. Dr. Kutlu EMRE**

## İçindekiler/Contents

Halil Tekin

*Yukarı Mezopotamya'nın İlk Boyalı Çanak-Çömlekleri: Hassuna, Samarra ve Halaf: Yeni Yorumlar ve Yaklaşımlar. Bölüm 1: Hassuna ve Samarra (The First Painted Potteries of the Upper Mesopotamia: Hassuna, Samarra and Halaf. New Interpretations and Approaches. Volume 1: Hassuna and Samarra) ..... 1*

A. Tuba Ökse

*Diyarbakır Kentinin En Eski Yerleşimi: İçkale'deki Amida Höyük (The Earliest Settlement of the City of Diyarbakır: Amida Höyük at İçkale) ..... 59*

Cengiz Çetin

*Isparta Müzesi'ne Ait Bir Grup Tunç Silah Hakkında Değerlendirme (A Research on a Group of Bronze Weapons in the Museum of Isparta) ..... 111*

Sabri Arıcı

*Phokaia'daki Palmiye Sütun Başlığı ve Kökeni (Das Palmenkapitell in Phokaia und seine Herkunft) ..... 153*

Sevgi Sarıkaya

*Daskyleion Dynastes'lik Sisteminde Artabazos'un Rolü (Artabazos's Role in the Dascylium Dynastic Systems) ..... 175*

Hatice Körsulu

*Nagidos Kazısından Ele Geçen Klasik ve Hellenistik Dönem Kandilleri: Attika ve Yerel Üretimler (Klassische und Hellenistische Lampen von Nagidos: Attika und der lokalen Produktion) ..... 199*

Turgay Yaşar Yedidağ

*Dorylaion Kalıp Yapımı Kaseleri (Dorylaion Mold Made Bowls) ..... 235*

Hüseyin Metin – B. Ayça Polat Becks

*Burdur Müzesi Metal Kandilleri (Metal Lamps in the Burdur Museum) ..... 273*

Erdoğan Aslan <i>Kekova Adası 2012-2013 Yılı Sualtı Araştırmalarında Bulunan Amphoraların Tipolojik Değerlendirmesi</i> ( <i>Typological Assessment of the Amphorae Found in the 2012-2013 Kekova Island Underwater Survey</i> ) .....	321
Murat Çekilmez <i>Hyllarima'dan Bir Grup Figürin</i> ( <i>A Group of Figurines from Hyllarima</i> ) .....	371
Hüseyin Uzunoglu <i>Bursa Müzesi'nden Ölü Ziyafeti Sahneli Yeni Mezar Stelleri</i> ( <i>New Funerary Inscriptions with 'Totenmahleliefs' from the Museum of Bursa</i> ) .....	397
Aytekin Büyükozer <i>Isauria Bölgesi'nden Bir Kaya Anıtı: Basamaklı Sunak mı? Mezar mı?</i> ( <i>A Rock Monument from the Isauria Region: Is it a Stepped Altar or a Grave?</i> ) .....	417
Fahriye Bayram <i>Hahuli Triptiği ve Martha-Maria Alania</i> ( <i>The Triptych of Hahuli and Martha-Maria Alania</i> ) .....	447
Ayşe Aydın <i>İzmir Arkeoloji Müzesi İle Tarih ve Sanat Müzesi'nde Bulunan Ampullalar</i> ( <i>Ampullae Finds in the İzmir Archaeology and in the History and Art Museums</i> ) .....	487
Şener Yıldırım <i>Side Müzesi'nden Bir Geç Antik Çağ Çeşmesi</i> ( <i>A Late Antique Fountain from the Museum of Side</i> ) .....	515
Stephan Westphalen <i>Die Kirche von Işıkkale</i> ( <i>Işıkkale Kilisesi</i> ) .....	535
Eberhard Zangger – Serdal Mutlu <i>Troia'daki Yapay Limanlar ve Su Mühendisliği:</i> <i>Bir Jeo-Arkeolojik Çalışma Hipotezi</i> ( <i>Artificial Ports and Water Engineering at Troy:</i> <i>A Geo-Archaeological Working Hypothesis</i> ) .....	553

**MERSİN ÜNİVERSİTESİ**  
**KILIKIA ARKEOLOJİSİNİ ARAŞTIRMA MERKEZİ**  
**BİLİMSEL SÜRELİ YAYINI ‘OLBA’**

**Kapsam**

Olba süreli yayını Mayıs ayında olmak üzere yılda bir kez basılır. Yayınlanması istenilen makalelerin en geç her yıl Kasım ayında gönderilmiş olması gerekmektedir.

1998 yılından bu yana basılan Olba; Küçükasya, Akdeniz bölgesi ve Ortadoğu'ya ilişkin orijinal sonuçlar içeren Antropoloji, Prehistorya, Protohistorya, Klasik Arkeoloji, Klasik Filoloji (ve Eskiçağ Dilleri ve Kültürleri), Eskiçağ Tarihi, Nüvizmatik ve Erken Hıristiyanlık Arkeolojisi alanlarında yazılmış makaleleri kapsamaktadır.

**Yayın İlkeleri**

1. a. Makaleler, Word ortamında yazılmış olmalıdır.  
b. Metin 10 punto; özet, dipnot, katalog ve bibliyografya 9 punto olmak üzere, Times New Roman (PC ve Macintosh) harf karakteri kullanılmalıdır.  
c. Dipnotlar her sayfanın altına verilmeli ve makalenin başından sonuna kadar sayısal süreklilik izlemelidir.  
d. Metin içinde bulunan ara başlıklarda, küçük harf kullanılmalı ve koyu (bold) yazılmalıdır. Bunun dışındaki seçenekler (tümünün büyük harf yazılması, alt çizgi ya da italik) kullanılmamalıdır.
2. Noktalama (tireler) işaretlerinde dikkat edilecek hususlar:
  - a. Metin içinde her cümlelerin ortasındaki virgülden ve sonundaki noktadan sonra bir tab boşluk bırakılmalıdır.
  - b. Cümle içinde veya cümle sonunda yer alan dipnot numaralarının herbirisi noktalama (nokta veya virgül) işaretlerinden önce yer almalıdır.
  - c. Metin içinde yer alan “fig.” ibareleri, küçük harf ile ve parantez içinde verilmeli; fig. ibaresinin noktasından sonra bir tab boşluk bırakılmalı (fig. 3); ikiden fazla ardışık figür belirtiliyorsa iki rakam arasına boşluksuz kısa tire konulmalı (fig. 2-4). Ardışık değilse, sayılar arasına nokta ve bir tab boşluk bırakılmalıdır (fig. 2. 5).
  - d. Ayrıca bibliyografya ve kısaltmalar kısmında bir yazar, iki soyadı taşıyorsa soyadları arasında boşluk bırakmaksızın kısa tire kullanılmalıdır (Dentzer-

Feydy); bir makale birden fazla yazarlı ise her yazardan sonra bir boşluk, ardından uzun tire ve yine boşluktan sonra diğer yazarın soyadı gelmelidir (Hegel – Tomaschitz).

3. “Bibliyografya ve Kısaltmalar” bölümü makalenin sonunda yer almalı, dipnotlarda kullanılan kısaltmalar, burada açıklanmalıdır. Dipnotlarda kullanılan kaynaklar kısaltma olarak verilmeli, kısaltmalarda yazar soyadı, yayın tarihi, sayfa (ve varsa levha ya da resim) sıralamasına sadık kalınmalıdır. Sadece bir kez kullanılan yayınlar için bile aynı kurala uyulmalıdır.

Bibliyografya (kitaplar için):

Richter 1977 Richter, G., Greek Art, New York.

Bibliyografya (Makaleler için):

Corsten 1995 Corsten, Th., “Inschriften aus dem Museum von Denizli”, Ege Üniversitesi Arkeoloji Dergisi III, 215-224, lev. LIV-LVII.

Dipnot (kitaplar için)

Richter 1977, 162, res. 217.

Dipnot (Makaleler için)

Oppenheim 1973, 9, lev.1.

Diğer Kısaltmalar

age.	adı geçen eser
ay.	aynı yazar
vd.	ve devamı
yak.	yaklaşık
v.d.	ve diğerleri
y.dn.	yukarı dipnot
dn.	dipnot
a.dn.	aşağı dipnot
bk.	Bakınız

4. Tüm resim, çizim ve haritalar için sadece “fig.” kısaltması kullanılmalı ve figürlerin numaralandırılmasında süreklilik olmalıdır. (Levha, Resim, Çizim, Şekil, Harita ya da bir başka ifade veya kısaltma kesinlikle kullanılmamalıdır).
5. Word dökümanına gömülü olarak gönderilen figürler kullanılmamaktadır. Figürlerin mutlaka sayfada kullanılması gereken büyüklükte ve en az 300 pixel/inch çözünürlükte, photoshop tif veya jpeg formatında gönderilmesi



gerekmektedir. Adobe illustrator programında çalışılmış çizimler Adobe illustrator formatında da gönderilebilir. Farklı vektörel programlarda çalışılan çizimler photoshop formatına çevrilemiyorsa pdf olarak gönderilebilir. Bu formatların dışındaki formatlarda gönderilmiş figürler kabul edilmeyecektir.

6. Figürler CD'ye yüklenmelidir ve ayrıca figür düzenlemesi örneği (layout) PDF olarak yapılarak burada yer almalıdır.
7. Bir başka kaynaktan alıntı yapılan figürlerin sorumluluğu yazara aittir, bu sebeple kaynak belirtilmelidir.
8. Makale metninin sonunda figürler listesi yer almalıdır.
9. Metin yukarıda belirtilen formatlara uygun olmak kaydıyla 20 sayfayı geçmemelidir. Figürlerin toplamı 10 adet civarında olmalıdır.
10. Makaleler Türkçe, İngilizce veya Almanca yazılabilir. Türkçe yazılan makalelerde yaklaşık 500 kelimelik Türkçe ve İngilizce yada Almanca özet kesinlikle bulunmalıdır. İngilizce veya Almanca yazılan makalelerde ise en az 500 kelimelik Türkçe ve İngilizce veya Almanca özet bulunmalıdır. Makalenin her iki dilde de başlığı gönderilmelidir.
11. Özeti altında, Türkçe ve İngilizce veya Almanca olmak üzere altı anahtar kelime verilmelidir.
12. Metnin word ve pdf formatlarında kaydı ile figürlerin kopyalandığı iki adet CD (biri yedek) ile birlikte bir orijinal ve bir kopya olmak üzere metin ve figür çıktısı gönderilmelidir.
13. Makale içinde kullanılan özel fontlar da CD'ye yüklenerek yollanmalıdır.

**MERSIN UNIVERSITY**  
**‘RESEARCH CENTER OF CILICIAN ARCHAEOLOGY’**  
**JOURNAL ‘OLBA’**

**Scope**

Olba is printed once a year in May. Deadline for sending papers is November of each year.

The Journal ‘Olba’, being published since 1998 by the ‘Research Center of Cilician Archeology’ of the Mersin University (Turkey), includes original studies done on antropology, prehistory, protohistory, classical archaeology, classical philology (and ancient languages and cultures), ancient history, numismatics and early christian archeology of Asia Minor, the Mediterranean region and the Near East.

**Publishing Principles**

1. a. Articles should be written in Word programs.  
b. The text should be written in 10 puntos; the abstract, footnotes, catalogue and bibliography in 9 puntos ‘Times New Roman’ (for PC and for Macintosh).  
c. Footnotes should take place at the bottom of the page in continous numbering.  
d. Titles within the article should be written in small letters and be marked as bold. Other choises (big letters, underline or italic) should not be used.
2. Punctuation (hyphen) Marks:
  - a. One space should be given after the comma in the sentence and after the dot at the end of the sentence.
  - b. The footnote numbering within the sentence in the text, should take place before the comma in the sentence or before the dot at the end of the sentence.
  - c. The indication fig.:
    - \* It should be set in brackets and one space should be given after the dot (fig. 3);
    - \* If many figures in sequence are to be indicated, a short hyphen without space between the beginning and last numbers should be placed (fig. 2-4); if these are not in sequence, a dot and space should be given between the numbers (fig. 2. 5).

d) In the bibliography and abbreviations, if the author has two family names, a short hyphen without leaving space should be used (Dentzer-Feydy); if the article is written by two or more authors, after each author a space, a long hyphen and again a space should be left before the family name of the next author (Hagel – Tomaschitz).

3. The ‘Bibliography’ and ‘Abbreviations’ should take part at the end of the article. The ‘Abbreviations’ used in the footnotes should be explained in the ‘Bibliography’ part. The bibliography used in the footnotes should take place as abbreviations and the following order within the abbreviations should be kept: Name of writer, year of publishment, page (and if used, number of the illustration). This rule should be applied even if a publishment is used only once.

Bibliography (for books):

Richter 1977      Richter, G., Greek Art, New York.

Bibliography (for articles):

Corsten 1995      Corsten, Th., “Inschriften aus dem Museum von Denizli”, Ege Üniversitesi Arkeoloji Dergisi III, 215-224, pl. LIV-LVII.

Footnotes (for books):

Richter 1977, 162, fig. 217.

Footnotes (for articles):

Oppenheim 1973, 9, pl.1.

Miscellaneous Abbreviations:

op. cit.	in the work already cited
idem	an author that has just been mentioned
ff	following pages
et al.	and others
n.	footnote
see	see
infra	see below
supra	see above

4. For all photographs, drawings and maps only the abbreviation ‘fig.’ should be used in continous numbering (remarks such as Plate, Picture, Drawing, Map or any other word or abbreviaton should not be used).

5. Figures, embedded in Word documents can not be used. Figures have to be in the length in which they will be used in the page, being at least 300 pixel/ inch, in photoshop tif or jpeg format. Drawings in adobe illustrator can be sent in this format. Drawings in other vectoral programs can be sent in pdf if they can't be converted to photoshop. Figures sent in other formats will not be accepted.
6. Figures should be loaded to a CD and a layout of them as PDF should also be undertaken.
7. Photographs, drawings or maps taken from other publications are in the responsibility of the writers; so the sources have to be mentioned.
8. A list of figures should take part at the end of the article.
9. The text should be within the remarked formats not more than 20 pages, the drawing and photographs 10 in number.
10. Papers may be written in Turkish, English or German. Papers written in Turkish must include an abstract of 500 words in Turkish and English or German. It will be appreciated if papers written in English or German would include a summary of 500 words in Turkish and in English or German. The title of the article should be sent in two languages.
11. Six keywords should be remarked, following the abstract in Turkish and English or German .
12. The text in word and pdf formats as well as the figures should be loaded in two different CD's; furthermore should be sent, twice the printed version of the text and figures.
13. Special fonts should be loaded to the CD.

## DORYLAION KALIP YAPIMI KASELERİ

Turgay Yaşar YEDİDAĞ\*

### ABSTRACT

#### Dorylaion Moldmade Bowls

The excavation site of Dorylaion, which is now known as Şarhöyük, is located about 3 km to the North East of Eskişehir, 2 km to the South of the Porsuk river. The site is located at the junction of important roads in central Anatolia leading to the Marmara Sea, the Aegean coast and the Mediterranean region. The excavation carried out so far revealed the existence of the cultures in the Early Bronze Age, the Hittites, the Phrygians, the Hellenistic Kingdom as well as the Roman and Byzantine Empires.

The layers of the Hellenistic period were uncovered during the excavation at the central area of the mound. This Hellenistic quarter, covering 900 square meters, is formed by a series of rubble foundations, mud bricks and open air courtyards inside the structures. Another Hellenistic settlement was found in a similar plan located in the West of the mound in the West sector covering an area about 300 m<sup>2</sup>.

Dorylaion moldmade bowls are the most reliable findings in dating the Hellenistic layers. During the archeological excavations in the site carried out from 1989 to 2009 (especially after 2005), 40 moldmade bowls and 3 fragments of molds were found. Moldmade bowls are arranged according to their type of decorations on them. They are classified in five main groups such as; Imbricate Bowls, Long Petal Bowls, Alternating Floral Bowls, Figured Bowls and Geometric Bowls.

As the limited number of the findings are not qualified to give a reliable comparison and chronological order, they are dated by analogy. In this respect, Dorylaion moldmade bowls can be dated between the last quarter of 3rd century and last quarter of 2<sup>nd</sup> century BC.

Although, findings of molds are limited, they reveal clearly the manufacturing of bowls in Dorylaion. Mold belonging to imbricate bowls, indicates the manufacturing of moldmade bowls in Dorylaion in the 2<sup>nd</sup> century. Craftsmen not only produced bowls in a usual composition but also in a quite primitive technique for the local demand.

**Keywords:** Phrygia Epiktetos, Eskişehir, Dorylaion, Şarhöyük, Hellenistic, Moldmade Bowls.

---

\* Araş. Gör. Turgay Yaşar Yedidağ, Ahi Evran Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Bağbaşı Yerleşkesi, Kırşehir. E-posta: tyyedidağ@gmail.com

## ÖZET

Dorylaion, bugünkü adıyla Şarhöyük, Eskişehir kent merkezinin 3 km kuzey doğusunda, Porsuk nehrinin 2 km güneyinde yer almaktadır. Höyük, İç Anadolu'nun Marmara Denizi'ne, Ege Kıyılarına ve Akdeniz bölgesine açılan birinci derece önemli yolların kavşak noktasındadır. Dorylaion'da bugüne kadar yapılan çalışmalarda sırasıyla, Erken Tunç Çağ, Hitit, Phryg, Hellenistik, Roma ve Bizans kültürlerinin varlığı ortaya koyulmuştur. Höyükteki Hellenistik dönem tabakaları özellikle höyüğün tam merkezinde yer alan sektörde yapılan çalışmalarda açığa çıkarılmıştır. Yaklaşık 900 m<sup>2</sup>'lik bir alan da taş temelli, kerpiç duvarlı evlerden oluşan, evlerin aralarında açık avluların bulunduğu bir Hellenistik dönem mahallesi ortaya çıkarılmıştır. Höyüğün batısında yer alan Batı Sektörün'de yaklaşık 300 m<sup>2</sup> lik bir alanda yine aynı karaktere sahip Hellenistik yerleşim saptanmıştır.

Hellenistik tabakaların tarihlendirilmesinde en önemli veri kaynaklarından birisi bulunan Kalıp Yapımı Kaselerdir. Ağırlıklı olarak 2005-2009 yılları arasında gerçekleştirilen kazılarda 40 adet kalıp yapımı kase ve 3 adet kalıp parçası ele geçmiştir. Bunlar, gövde dış yüzeyi üzerindeki bezeme çeşitleri kıstas alınarak sınıflandırılmıştır. Buradan yola çıkarak Dorylaion kalıp yapımı kaseleri; Üst üste Bindirilmiş Yaprak Bezemeli, Uzun Taç Yapraklı, Karışık Bitkisel Bezemeli, Figürlü ve Geometrik Bezemeli olmak üzere beş ana gruba ayrılmaktadır.

Buluntular analogi yolu ile tarihlendirilmişlerdir. Bu bağlamda genel olarak Dorylaion kalıp yapımı kaseleri için MÖ 3. yüzyıl sonu-MÖ 2. yüzyıl sonu aralığı verilebilir. Az sayıda olmasına karşın bulunan kalıplar Dorylaion'da kalıp yapımı kase yapımının varlığını da ortaya koymaktadır. Üst üste bindirilmiş kalıp yapımı kaseye ait olan bir kalıp MÖ 2. yüzyıl içinde Dorylaion'da kalıp yapımı kase yapıldığını göstermektedir. Diğer iki kalıp örneği de yerel ustaların genel olarak kullanılan kompozisyonların yanı sıra oldukça primitif şekilde, kendi beğenileri doğrultusunda, yalnızca yerel kullanıma yönelik kaseler de ürettiklerini göstermektedir.

**Anahtar Kelimeler:** Phrygia Epiktetos, Eskişehir, Dorylaion, Şarhöyük, Hellenistik, Kalıp Yapımı Kase.

Dorylaion, bugünkü adıyla Şarhöyük, Eskişehir kent merkezinin 3 km kuzey doğusunda, Porsuk (Tymbris) nehrinin 2 km güneyinde yer almaktadır. (fig. 1-2) İç Anadolu'dan Marmara Denizi'ne, Ege Kıyılarına ve Akdeniz Bölgesine açılan birinci derece önemli yollarının kavşak noktasında<sup>1</sup> bulunan kent, antik yazar Strabon tarafından Aizanoi, Nakolia, Kotiaieion, Midaieion ile birlikte Phrygia Epiktetos kentleri arasında sayılmaktadır<sup>2</sup>. Cicero<sup>3</sup>, Diodorus Siculus<sup>4</sup>, Pilinius, Athenaios,

<sup>1</sup> Darga 1993, 481-483.

<sup>2</sup> Strabon, Geographika XII, 8,12.

<sup>3</sup> Cicero, In Catilinam I-IV Pro Murena Pro Sulla Pro Flacco, 484-489.

<sup>4</sup> Diodorus Siculus, Bibliothekes Historikes XIX, 66-XX.

Stephanos Byzantios'da<sup>5</sup> Dorylaion hakkında bilgi veren diğer antik kaynaklardır. Kentin ismi antik kaynaklarda Yunanca "Dorylaion", Latince "Dorylaeum", Arap kaynaklarında ise "Drusilya", "Adruliya", "Darauliya" olarak geçmektedir<sup>6</sup>.

Höyükte ilk arkeolojik çalışmalar 1893 yılında G. Radet<sup>7</sup> ve A. Köerte tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu kısa çalışmanın ardından resmi olarak ilk arkeolojik kazılar 1989 yılında Prof. Dr. A. Muhibbe Darga başkanlığından başlamış ve aralıksız olarak 2004 yılına kadar devam etmiştir<sup>8</sup>. 2005-2012 yılları arasında ise kazı başkanlığı Prof. Dr. Taciser Sivas tarafından yürütülmüştür<sup>9</sup>.

Dorylaion'da bugüne kadar yapılan çalışmalarda sırasıyla, Erken Tunç Çağı, Hitit, Phryg, Hellenistik, Roma ve Bizans kültürlerinin varlığı ortaya koyulmuştur. Höyükteki Hellenistik dönem tabakaları özellikle höyüğün tam merkezinde yer alan sektörde (U12-U14;V12-V14;W12-W14) yapılan çalışmalarda saptanmıştır. (fig. 1. 3) Yaklaşık 900 m<sup>2</sup> lik bir alanda taş temelli, kerpiç duvarlı evlerden oluşan, evlerin aralarında açık avluların bulunduğu bir Hellenistik dönem mahallesi ortaya çıkarılmıştır. Bunun yanı sıra höyüğün batısında yer alan Batı Sektörün'de (J14-J16) yaklaşık 300 m<sup>2</sup>'lik bir alanda yine aynı karaktere sahip Hellenistik yerleşim saptanmıştır (fig. 1. 4).

Höyükte ki Hellenistik tabakaların tarihlendirilmesinde en önemli veri kaynaklarından birisi; bulunan Kalıp Yapımı Kaselerdir. Ağırlıklı olarak 2005-2009 yılları arasında gerçekleştirilen kazılarda 40 adet kalıp yapımı kase ve 3 adet kalıp parçası ele geçmiştir.

Literatürde başka merkezlerde bulunan kaseler ile ilgili olarak bir çok farklı çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalardan bir kısmı bezeme özelliklerini kıstas alarak tasnifleme yaparken<sup>10</sup>, bazıları ise kronolojinin net bir şekilde ortaya konmasıyla<sup>11</sup> öne çıkmaktadır. Bu çalışmada incelenen

<sup>5</sup> Kavlakoğlu 2005, 12, 32-33.

<sup>6</sup> Kavlakoğlu 2005, 13.

<sup>7</sup> Radet 1895, 78-87.

<sup>8</sup> Darga 1993, 481-501; Darga 1994, 351-367; Darga – Sivas 2000, 97-127; Darga 2001, 51-62; Darga – Sivas 2002, 207-218; Darga 2003, 207-218.

<sup>9</sup> Sivas – Sivas 2014, 151-165.

<sup>10</sup> Courby 1922, 328-366; Thompson 1934, 451-459.

<sup>11</sup> Edwards 1975, 151-187; Edwards 1981, 189-205; Rotroff 2006, 360-376.

kaseler ise gövde dış yüzeyi üzerindeki bezeme çeşidi kıstas alınarak sınıflandırılmıştır. Buradan yola çıkarak Dorylaion kalıp yapımı kaseleri; Üst üste Bindirilmiş Yaprak Bezemeli, Uzun Taç Yapraklı, Karışık Bitkisel Bezemeli, Figürlü ve Geometrik Bezemeli olmak üzere beş ana gruba ayrılmaktadır. Gövde kısmına ait olmayan parçalar ise ayrı bir grup olarak ele alınmıştır.

### **Üst Üste Bindirilmiş Yaprak Bezemeli Kaseler (Kat. No. KY1-KY11)**

Bezeme ögesi olarak birbiri üzerine gelecek şekilde yerleştirilmiş küçük yaprak ya da taç yaprakların kullanıldığı bu grubun en erken ve basit versiyonları MÖ 250 yıllarında ilk kez ortaya çıkan “Çam Kozalağı Bezemeli Kaseler”dir<sup>12</sup>. Bu kaseler bazı araştırmacılar tarafından temel olarak büyük ve küçük yapraklı kaseler olarak iki ana gruba ayrılmaktadır<sup>13</sup>. Dorylaion’dan ele geçen 11 örnek için yaprak tipleri üzerinden bir ayrıma gidilmiştir.

Merkezlerinde dikey bir damarın belirgin olarak işlendiği, küçük yuvarlak uçlu yapraklar bu grup içerisinde en fazla görülen bezeme ögesidir. KY1-KY4 arasındaki örnekler aynı gövde bezemesine sahiptir. KY1 çerçevesindeki bezemenin Pergamon örneklerinde yer alan paralellerine istinaden bu grup MÖ 2. yüzyıl başına tarihlendirilmektedir<sup>14</sup>. Bu grubun yanı sıra, merkezinde damarların belirtilmediği yuvarlak uçlu yapraklar (KY5-KY6), lotus yaprakları (KY7) ve detaylı olarak damarların gösterildiği (KY8) yuvarlak uçlu yaprakların kullanıldığı örneklerde vardır.

Bir diğer grup üçgen biçimli yaprakların kullanıldığı örneklerdir. KY10’da yer alan yapraklar doğal formlarına daha yakın gösterilmişken, KY9’daki yapraklar stilize bir biçimde yapılmıştır.

KY11’de, bu grup da ki diğer tüm örneklerden farklı olarak kullanılan yapraklar son derece doğal bir biçimde gösterilmiştir. Buluntu, MÖ 3. yüzyıl sonu-MÖ 2. yüzyıl başı arasına tarihlenen Atina buluntularıyla da benzerlik göstermektedir<sup>15</sup>. Gövde üzerindeki bezemelerin doğal bir şekilde

<sup>12</sup> Bouzek – Jansova 1974, 32.

<sup>13</sup> Rotroff 1982, 16-17.

<sup>14</sup> Bouzek – Jansova 1974, 69.

<sup>15</sup> Rotroff 1982, Pl. 6, 31.



yapılmış olması ve bezemelerdeki özen göz önüne alındığında, incelenen parçalar içerisinde en erken tarihli örnek olmalıdır.

### **Uzun Taç Yapraklı Kaseler (Kat. No. KY12-KY18)**

Sistemantik ve basit bir dekorasyona sahip bu kaselerde, bezeme ögesi, kaseenin tüm gövdesini kaplayan, yuvarlak uçlu uzun taç yapraklardır. Bu tip bezemeye sahip kaplar, Mısır ve Akhamenid örneklerden bildiğimiz, MÖ 4. yüzyılda Doğu Akdeniz ve Yakın Doğu'da geniş bir alana yayılmış olan, Arkaik ve Klasik dönemde Yunanistan'da sıklıkla karşılaşılan metal örneklerin taklitleridir<sup>16</sup>. Bu tip kaseler kabaca MÖ 2. yüzyılın ikinci yarısında ortaya çıkmıştır<sup>17</sup>.

Dorylaion'da 7 örneği bulunan bu tip kaselerde kompozisyon bakımından iki temel grubun varlığı görülmektedir. Bu gruplar taç yaprakların arasının boş bırakıldığı yalın örnekler ve taç yaprakların birbirinden nokta dizileri ile ayrıldığı örneklerdir.

Yalın örneklerden KY12 ve KY13 bezeme anlayışı bakımından tümüyle paralel iki örnektir. KY12'de çerçevede atlamalı olarak kuş ve üç ayaklı kazan kullanılırken, KY13'de yunus ve üç ayaklı kazan atlamalı olarak verilmiştir.

KY14-KY17'de sade olarak yapılmış uzun taç yaprakların aralarına nokta dizileri yerleştirilmiştir. KY15 ve KY16 numaralı örneklerin madalyon kısımları da korunmuştur. Madalyonlarda yuvarlak uçlu ve sivri uçlu yapraklar atlamalı olarak kullanılmıştır.

KY18 gövde kompozisyonu bakımından yukarıda bahsedilen iki grubun karışımı şeklinde yapılmıştır. Örnekte uzun taç yaprakların hem içlerinde hem de aralarında nokta dizilerine yer verilmiştir.

Gövde kompozisyonundaki değişiklikler kronolojik olarak bir ayrımı işaret etmemektedir. Bu sebeple tüm uzun taç yapraklı kaseler için farklı merkezlerde<sup>18</sup> tespit edilmiş örneklerden yola çıkarak MÖ 2. yüzyıl 2. yarısı tarihini vermek mümkündür.

<sup>16</sup> Rotroff 1982, 34.

<sup>17</sup> Rotroff – Oliver 2003, 122.

<sup>18</sup> Hellström 1965, 22.; Rotroff 1982, 35-36; Rotroff – Oliver 2003, 122-124; Edwards 1975, 176-177; Callaghan 1982, 65-67; Grace 1985, 22-23;

### **Karışık Bitkisel Bezemeli Kaseler (Kat. No. KY19-KY27)**

Gövdeleri üzerinde temel bezeme ögesi olarak uzun lotus yaprakları ya da akanthus yapraklarının<sup>19</sup> yer aldığı bu örneklerde, geniş aralıklarla yerleştirilmiş olan yaprakların araları asmalar, filizler ya da farklı öğelerle doldurulmuştur<sup>20</sup>. Genel olarak bakıldığından Atina örneklerinde yoğun olarak lotus yaprakları kullanılırken, Yakın Doğu’da büyük akanthus yapraklarının sıklıkla tercih edildiği görülmektedir<sup>21</sup>.

Dorylaion’da bu tip kompozisyona sahip 9 örnek bulunmuştur. Bu örnekler genel olarak MÖ 3. yüzyılın sonlarından MÖ 2. yüzyılın ortalarına kadar olan bir aralığa yerleştirilmektedir. Kompozisyonları genel olarak birbirinden oldukça farklı olan parçalarda 2 ya da 3 farklı bitkisel motif atlamalı olarak kullanılmıştır.

2’li kompozisyonlarda, palmiye yaprakları-dalgalı saplı çiçek (KY19); lotus yaprakları-dalgalı saplı çiçek ya da asma (KY20-21); lotus yaprakları-akanthus (KY25); lotus yaprakları-eğrelti otları (KY23-KY24); sivri uçlu akanthus-nokta bezemeli çiçek (KY22) ikilileri yer almaktadır. KY22’deki nadir bir bezeme ögesi olan nokta bezemeli çiçek motifinin paralelleri, Atina’da MÖ 3. yüzyılın sonu ile MÖ 2. yüzyıl başları arasına tarihlenen bir örnekte görülmektedir<sup>22</sup>.

3’lü kompozisyonlarda ise eğrelti otları-kıvrımlı saplı çiçek ya da asma-palmiye (KY27); lotus yaprakları-asma-akanthus (KY26) dizileri yer almaktadır.

### **Figürlü Kaseler (Kat. No. KY28-KY32)**

Courby tarafından “Bols A Decor Varie Et Corolle Vegetale” olarak adlandırılan<sup>23</sup> kaselerde bitkisel olarak bezenmiş kalyksin üzerinde, gövde kısmında çeşitli insan ve hayvan figürleri kullanılmıştır<sup>24</sup>. Bunlar dışarıda kalkys olmaksızın tüm gövdenin figürlerle doldurulduğu örneklerde

<sup>19</sup> Rotroff 1982, 18.

<sup>20</sup> Edwards 1975, 156.

<sup>21</sup> Rotroff 1982, 18.

<sup>22</sup> Rotroff 1982, Pl. 14, 75.

<sup>23</sup> Courby 1922, 338.

<sup>24</sup> Rotroff 1982, 19.

bulunmaktadır<sup>25</sup>. Dekorasyonda tek tek mitolojik ya da doğal hayattan figürler kullanılırken; bazı örneklerde bir av sahnesi ya da mitolojik bir hikayenin anlatıldığı kompozisyonlarda görülebilir<sup>26</sup>. Bu gruba ait kaseler MÖ 3. yüzyılın ortalarında üretilmeye başlanmış ve MÖ 2. yüzyıl ortalarına kadar devam etmiştir.

Dorylaion'dan KY28 nolu örnekte Triton üzerine oturmuş bir Eros figürü ve onun önünde sadece kuyruğu gözüken bir yunus(?) yer almaktadır. Kompozisyonun işleniş şekli ve figürlerin tekil olarak kullanılmış olmaları nedeniyle sahne Thompson<sup>27</sup> ve Rotroff<sup>28</sup>'un sınıflandırmalarına göre Idyllic bir sahnedir. Benzerleri aracılığıyla MÖ 225-150 yılları arasına tarihlenmektedir<sup>29</sup>. Özellikle Attik kaselerde sıklıkla kullanılan bir motif olan Amymone-Poseidon ikilisinden elinde oinochoe ile gösterilmiş olan Amymone figürü (KY29) Dorylaion örneklerinde görülen bir diğer mitolojik figürdür. Sahnenin benzerlerine Atina<sup>30</sup>, Korinth<sup>31</sup>, Argos<sup>32</sup>, Sparta<sup>33</sup>, Pergamon<sup>34</sup> ve Kıbrıs<sup>35</sup>'de rastlanmıştır. Benzerleri aracılığıyla MÖ 225-175 yıllarına tarihlenmektedir.

KY30 numaralı örnekte bir figürün öne doğru uzattığı kolu, ileri doğru olan hareketinden dolayı havada olan dizi ve aşağıya doğru eğdiği başı görülmektedir. Bu şekilde dans eden figür örneklerinden hareketle figürün bir satyr olabileceği söylenebilir<sup>36</sup>.

Mitolojik figürler dışında, masklar (KY31) ve Korinth düzeninde bir sütunun (KY32) bulunduğu örneklerde vardır. KY 32'de bulunan Korinth sütunu özellikle Paniscus atölyesi ürünleri içerisinde görülür ve MÖ 175-125 yılları arasına tarihlenmektedir<sup>37</sup>.

<sup>25</sup> Gürler 1994, 49.

<sup>26</sup> Rotroff 1982, 19.

<sup>27</sup> Thompson 1934, Fig. 45, 27.

<sup>28</sup> Rotroff 1982, 19.

<sup>29</sup> Thompson 1934, 19.

<sup>30</sup> Scwabacher 1941, 188-190, Pl. 1, A, Pl. 2, B.14; Rotroff 1982, 20-21 Pl. 41, 213, 43-82, 216.

<sup>31</sup> Edwards 1975, Pl. 67, 797.

<sup>32</sup> Siebert 1978, 286-287, Pl. 4, A24.

<sup>33</sup> Hobling 1925, 308, Fig. 10, t.

<sup>34</sup> Conze 1912, 276.

<sup>35</sup> CVA Denmark 4, 140-141, Pl. 180, 3.

<sup>36</sup> Thomson 1934, 358, Fig. 42, C24.

<sup>37</sup> Bouzek – Jansova 1974, 22.

### Geometrik Bezemeli Kaseler (Kat. No. KY33-KY34)

Bu grup içerisindeki KY34 numaralı ilk örnek “Konsantrik Yarım Daire Kaseler”<sup>38</sup>, “Makedon Kalkanı Dekorlu Kaseler”<sup>39</sup>, “Makedon Dekorlu Kaseler”<sup>40</sup>, “Kalkanlı Kaseler”<sup>41</sup> gibi farklı isimlerle anılan gruba aittir. Bu kaselerde gövde üzerinde konsantrik yarım daireler yer almaktadır. Dairelerin merkezinde ise rüzgar gülü, güneş motifi ya da çiçek rozeti bulunmaktadır<sup>42</sup>.

Motifin kökeni konusunda çeşitli öneriler ortaya atılmıştır. P. Callaghan, bezeme ögesinin Korinthli keramik ustaları tarafından, MÖ 150’de Andriskos’a karşı yapılan ve zaferle sonuçlanan sefer sonunda ele geçen Makedon kalkanlarından görülerek yapılmış olabileceğini söylemektedir<sup>43</sup>. Thompson bezemenin Hellenistik dönemde Atinalı ustalarca tesadüfen görülen protogeometrik dönem keramiklerinden alındığını belirtirken<sup>44</sup>, Baur, bezemenin Makedon sikkeleri üzerinde kullanılmasından dolayı Makedon atölyeleri tarafından üretilmiş olabileceğini belirtmektedir<sup>45</sup>.

Dorylaion’dan ele geçen KY34 numaralı parçada gövde üzerinde konsantrik üç yarım daire ve bu dairelerin merkezinde, uçları sağa kıvrık şekilde yapılmış altı kollu rüzgar gülü bulunmaktadır. Benzer örneklere<sup>46</sup> bakıldığında MÖ 2. yüzyılın ikinci yarısı içerisinde üretilmiş olabileceği düşünülmektedir.

KY33’de ise madalyon kısmında üç konsantrik daire ve gövde üzerinde araları nokta bezemeler ile doldurulmuş yarım daireler yer almaktadır. Bu bezeme ögesi, Agora’da bulunmuş, MÖ 150-100 yılları arasına tarihlenen örneklerle paralellik göstermektedir<sup>47</sup>.

38 “Concentric- Semicircle Bowls” Rotroff 1982, 38; Edwards 1975, 182.

39 “Bowls With Decoration Derived From Macedonian Shields” Bouzek – Jansova 1974, 68.

40 “Bowls with “Macedonian Decoration” Hellström 1971, 65.

41 “Shield Bowls” Rotroff – Oliver 2003, 126.

42 Kossatz 1990, Taf. 46, M742.

43 Callaghan 1978, 53-60.

44 Thomson 1934, 442.

45 Baur 1941, 241.

46 Hellström 1971; Pl. 11, 154; Bouzek, Jansova 1974, Fig. 5, 99-100; Rotroff 1982, Pl. 68-89, 401.

47 Rotroff 1982, Pl. 68, 400.

### **Diğer Parçalar (Kat. No. KY35-KY40)**

Bu grupta yalnızca çerçeve kısımları bulunan kaseler ve bir adet madalyon parçası ele alınmıştır. Bezemeler genel olarak figürlü ve bitkisel olarak iki gruba ayrılabilir.

Figürlü örneklerden KY35’de sağa yönelmiş uçan bir kuş yer almaktadır. Bu figürdeki kuşu diğer örneklerde görülen kuşlardan ayıran özellik bir obje (yılan?) taşıyor olmasıdır. Kalıp yapımı kaselerde bu tip obje taşıyan kuş motifi Courby’nin eserinde mevcuttur, ancak oradaki kuş bir halka taşımaktadır<sup>48</sup>. Uçan kuş motifleri, kalıp yapımı kaselerde sıklıkla kullanılan bir motif olmasına karşın özellikle Attika’da Bion atölyesi ile ilişkilendirilirler<sup>49</sup>. KY36 numaralı örnekte kuşlar bu kez, uçlarından fiyonklara asılı girlandlar üzerinde gösterilmiştir. Benzerleri Ephesos-Ion Atölyeleri ile ilişkilendirilen kaselerde görülen, KY37 numaralı örnekte ise antitetik şekilde yerleştirilmiş yunuslar ve bunların arasında çiçek rozeti yer almaktadır<sup>50</sup>.

Bitkisel bezemeli örneklerde; rozetler (KY38), palmetler (KY38), defne yaprağı demetleri (KY39) kullanılan öğelerdir.

Bulunan bir madalyonda ise (KY40) 6 kollu rüzgar gülü (Makedon Kalkanı) motifi yer almaktadır. Parça madalyon kısmında Makedon kalkanı motifinin yer aldığı kase örnekleriyle<sup>51</sup> karşılaştırıldığında MÖ. 2. yüzyıl 2. yarısı içerisine tarihlenmektedir.

### **Kalıp Parçaları (Kat. No. KY41-KY43)**

Dorylaion’da bugüne kadar yapılan çalışmalarda bulunan üç adet kalıp parçası yerleşimdeki kalıp yapımı kase üretimine işaret etmesi bakımından önemlidir. Ancak yapılan çalışmalarda ele geçen kaseler içerisinde, bu kalıplar ile yapılmış olan herhangi bir örnek saptanmamıştır.

KY41 üst üste bindirilmiş yaprak bezemeli kaseye ait bir kalıp parçasıdır. Bu tip kaseler Atina’da MÖ. 3. yüzyılın sonlarından itibaren ortaya çıkar<sup>52</sup>.

<sup>48</sup> Courby 1922, Fig.72, 40c.

<sup>49</sup> Edwards 1986, 397.

<sup>50</sup> Anlağan 2000, 78-79.

<sup>51</sup> Anlağan 2000, 119, 28; Tuluk 2001, Taf. 42, 24; Callaghan 1978, Fig. 2, D.

<sup>52</sup> Rotroff 1982, 16-17.

Korinth'de MÖ. 200 yıllarına<sup>53</sup> Kyme'de MÖ. 2. yüzyıl 2. çeyreğine<sup>54</sup>, Labraunda'da MÖ. 2. yüzyıla tarihlenmektedirler<sup>55</sup>. Dorylaion'dan ele geçen örnekte küçük ve damarlı olarak yapılmış yapraklar üst üste gelecek şekilde ve son derece düzensiz olarak basılmışlardır.

KY42 ve KY43 numaralı kalıplar ise tamamen yerel beğeniyle yapılmış taklitlerdir. Yalnızca çerçeve kısmı bulunan KY42 numaralı örnek KY 43 ile aynı bezemeye sahiptir. Çerçeveden, madalyon kısmına kadar tümüyle korunmuş olan KY43'ün madalyon kısmı sade bırakılmış, etrafı bir yıldız ile çevrelenmiştir. Gövde kısmında atlamalı olarak damarlı yapraklar ve zikzaklar yer alırken, çerçevede ise eş kenar dörtgenlerin ortalarına konantrik daireler yerleştirilmiştir. Çerçeveyi sınırlayan alt çizgiden ise sarmaşık yaprakları sarmaktadır. Örnekte kalıp yapımı kaselerde kullanılan bezeme öğelerinin oldukça basit halleri yer almaktadır. Tamamen yerel kullanıma yönelik bir üretimi gösteren bu kalıp bulunduğu tabaka itibari ile MÖ 2. yüzyılın ilk yarısı içlerine tarihlenmektedir.

## Sonuç

Dorylaion'da Hellenistik dönemde yaygın olarak kullanılmış olan; Üst Üste Bindirilmiş Yaprak Bezemeli (KY1-KY11), Uzun Taç Yapraklı (KY12-KY18), Karışık Bitkisel Bezemeli (KY19-KY27), Figürlü (KY28-KY32) ve Geometrik Bezemeli (KY33-KY34) kalıp yapımı kase grupları görülmektedir.

Dorylaion Hellenistik dönem tabakalarında ele geçen buluntular genel olarak çanak çömlek buluntuları ile sınırlıdır. Tabakalar için, ele geçen kalıp yapımı kaseler en belirgin tarihleyici buluntulardır. Bu sebeple kalıp yapımı kaseler analogi yolu ile tarihlendirilmiştir. Bu bağlamda genel olarak Dorylaion kalıp yapımı kaseleri için MÖ. 3. yüzyıl sonu- 2. yüzyıl sonu aralığı verilebilir.

Az sayıda olmasına karşın bulunan kalıplar (KY41-KY43) Dorylaion'da kalıp yapımı kase yapımının varlığını da açıkça ortaya koymaktadır. KY 42 numaralı üst üste bindirilmiş kalıp yapımı kaseye ait olan kalıp MÖ 2. yüzyıl içinde Dorylaion'da geleneksel bezeme anlayışında kalıp yapımı

<sup>53</sup> Edwards 1975, 157-161.

<sup>54</sup> Bouzek – Jansova 1974, 38.

<sup>55</sup> Hellström 1971, 22.

kaseler yapıldığını göstermektedir. Buldukları tabakaları itibari ile MÖ 2 yüzyıl içerisine tarihlen KY42 ve KY43 numaralı kalıp örnekleri de yerel ustaların genel olarak kullanılan kompozisyonların yanı sıra oldukça primitif şekilde, yalnızca yerel kullanıma yönelik kaseler de ürettiklerini göstermesi açısından önemlidir.

Kazı çalışmalarında bulunan kalıpların sınırlı sayıda olması ve özensizce yapılmaları Dorylaion kalıp yapımı kase üretiminin, ticari amaçlardan ziyade yalnızca yerel ihtiyaca yönelik olarak yapıldığını işaret etmektedir.

## KATALOG<sup>56</sup>

### KY1 (Fig. 5-11)

- Ölçüler : Ç. 13 cm, Y. 6.8 cm  
 Hamur : 2.5YR 6/6; az ince kum ve az ince mika katkılı; iyi pişmiş.  
 Firnis : D. Gley1 3/N, İ. 10R 5/6  
 Tanım-Bezeme : Dik, yuvarlatılmış ağız kenarlı, küresel gövdeli. Gövde üzerinde üst üste bindirilmiş, merkezlerinde dikey damarlar bulunan, yuvarlatılmış kenarlı yapraklar. Çerçeve de ikili gruplar halinde merkezi bir hattan çıkan sarmaşık yaprakları ve noktalarla yapılmış çiçekler.  
 Analoji : Courby 1922, Fig. 80, 8; Hellström 1971, Pl. 10, 128; Bouzek, Jansova 1974, Fig. 3, 69  
 Tarih : MÖ 3. yy. sonu-MÖ 2. yy. başı

### KY2 (Fig. 5-11)

- Ölçüler : Y. 6.1 cm  
 Hamur : 2.5YR 6/6, az ince kum ve az ince mika katkılı; iyi pişmiş.  
 Firnis : D.-İ. 2.5YR 4/8  
 Tanım-Bezeme : Küresel gövdeli. Gövde üzerinde üst üste bindirilmiş, merkezlerinde dikey damarlar bulunan, yuvarlatılmış kenarlı yapraklar.  
 Analoji : Courby 1922, Fig. 80, 8; Hellström 1971, 63, Pl. 10, 128  
 Tarih : MÖ 3. yy. sonu-MÖ 2. yy. başı

<sup>56</sup> Ç. Çap, Y. Yükseklik, D. Dış, İ. İç.

Hamur ve firnis Renklerinin belirlenmesinde "Munsell Soil-Color Charts 2009 Year Revised, 2010 Production" kullanılmıştır.

**KY3 (Fig. 5-11)**

- Ölçüler : Ç. 14.8 cm, Y. 4.4 cm  
 Hamur : 5YR 7/6, az ince kum, az ince mika katkılı; iyi pişmiş.  
 Firnis : **D.-İ.** 10R 5/8  
 Tanım-Bezeme : Hafif içe dönük, yuvarlatılmış ağız kenarlı, küresel gövdeli. Gövde üzerinde üst üste bindirilmiş, merkezlerinde dikey damarlar bulunan, yuvarlatılmış kenarlı yapraklar. Çerçeve iki kabartma çizgi arasında, alttaki çizgiden çıkan, uçları sağa kıvrık dalga motifi dizisi.  
 Analoji : Courby 1922, Fig. 80, 8; Schwabacher 1941 Pl. VII-B, 16; Hellström 1971, Pl. 10, 128; Rotroff 1982, Lev. 55, 290-316; Edwards 1981, Pl. 48, C-1980-47; Kenrick 2000, Fig. 6, Nos. 58.  
 Tarih : MÖ 3. yy. sonu-MÖ 2. yy. başı

**KY4 (Fig. 5-11)**

- Ölçüler : Y. 2.5 cm  
 Hamur : 5YR 7/6, az iri kum ve az ince mika katkılı.  
 Firnis : **D.** Gley2 4/5PB, **İ.** 2.5YR 6/6  
 Tanım-Bezeme : Küresel gövdeli. Gövde üzerinde üst üste bindirilmiş, merkezlerinde dikey damarlar bulunan, yuvarlatılmış kenarlı yapraklar.  
 Analoji : Courby 1922, Fig. 80, 8; Hellström 1971, 63, Pl. 10, 128.  
 Tarih : MÖ 3. yy. sonu-MÖ 2. yy. başı

**KY5 (Fig. 5-11)**

- Ölçüler : Ç. 15 cm, Y. 6.8 cm  
 Hamur : 2.5YR 6/6, az ince kum, az ince mika katkılı; orta pişmiş.  
 Firnis : **Ağız Kenarının İçi ve D.** 2.5YR 6/8  
 Tanım-Bezeme : Hafif dışa çekik, yuvarlatılmış ağız kenarlı. Gövde üzerinde üst üste bindirilmiş yuvarlak kenarlı yapraklar. Çerçevenin alt kısmında üç sıra kabartma çizgi.  
 Analoji : Courby 1922, Fig. 80, 8; Hellström 1971, Pl. 10, 128.  
 Tarih : MÖ 3. yy. sonu-MÖ 2. yy. başı

**KY6 (Fig. 5-11)**

- Ölçüler : Y. 3.4 cm  
 Hamur : 5YR 7/4, az ince kum, az ince mika katkılı; iyi pişmiş.  
 Firnis : **D.** 2.5YR 5/8  
 Tanım-Bezeme : Küresel gövdeli. Gövde üzerinde üst üste bindirilmiş yuvarlak kenarlı yapraklar. Çerçevenin alt kısmında üç sıra kabartma çizgi.  
 Analoji : Courby 1922, Fig. 80, 8; Hellström 1971, Pl. 10, 128  
 Tarih : MÖ 3. yy. sonu-MÖ 2. yy. başı



**KY7 (Fig. 5-11)**

- Ölçüler : Y. 3.1 cm  
 Hamur : 5YR 7/4, az ince kum ve az ince mika katkılı; iyi pişmiş.  
 Firnis : D. 5YR 6/8, İ. 2.5YR 6/8  
 Tanım-Bezeme : Küresel gövdeli. Gövde üzerinde küçük, yuvarlatılmış kenarlı lotus yaprakları.  
 Analoji : Courby 1922, Fig. 80, 8; Hellström 1971, Pl. 10, 133-134.  
 Tarih : MÖ 3. yy. sonu-MÖ 2. yy. başı.

**KY8 (Fig. 5-11)**

- Ölçüler : Y. 1.4 cm  
 Hamur : 2.5YR 6/8, az ince kum ve az ince mika katkılı; iyi pişmiş.  
 Firnis : D. 2.5YR 6/8-2.5YR 5/8, İ. 10R 5/8  
 Tanım-Bezeme : Gövde üzerinde, geniş, merkezlerinde dikey damarlar bulunan, yuvarlatılmış kenarlı yapraklar. Yaprakların sağ kısımlarında çapraz, ince yivler. Çerçeve de ion kymationu dizisi.  
 Analoji : Courby 1922, Fig. 80, 8; Hellström 1971, Pl. 10, 135.  
 Tarih : MÖ 3. yy. sonu-MÖ 2. yy. başı

**KY9 (Fig. 5-11)**

- Ölçüler : Y. 2.2 cm  
 Hamur : 7.5YR 7/6, az ince kum ve az ince mika katkılı; iyi pişmiş.  
 Firnis : D. Gley2 4/5PB, firnisler yer yer dökülmüş.  
 Tanım-Bezeme : Gövde üzerinde üçgen biçimli, sivri uçlu yapraklar.  
 Analoji : Courby 1922, Fig. 80, 8; Mitsopoulos-Leon, 1991 Taf. 80, D27; Ladstatter Lang-Aunger 2001, Taf. 48, 7.  
 Tarih : MÖ 2. yy.

**KY10 (Fig. 5-11)**

- Ölçüler : D. Ç. 3 cm, Y. 2.2 cm  
 Hamur : 7.5YR 6/6, az ince kum ve az ince mika katkılı; iyi pişmiş.  
 Firnis : D. 7.5YR 7/8, İ. 2.5YR 5/8; yer yer yanık izleri.  
 Tanım-Bezeme : Düz dipli. Etrafı iki sıra kabartma halka ile çevrili sade madalyon. Gövde üzerinde damarları gösterilmiş, sivri uçlu, küçük yapraklar.  
 Analoji : Courby 1922, Fig. 80, 8; Mitsopoulos-Leon 1991 Taf.80, D27.  
 Tarih : MÖ 2. yy.

**KY11 (Fig. 5-11)**

- Ölçüler : Y. 4.6 cm  
 Hamur : 7.5 YR 6/1, az ince kum ve az ince mika katkılı; iyi pişmiş.  
 Firmis : D. Gley2 4/5PB  
 Tanım-Bezeme : Küresel gövdeli. Gövde üzerinde, üst üste gelecek şekilde yerleştirilmiş palmye yaprağı dizileri.  
 Analoji : Rotroff 1982, 48, Pl. 6, 31.  
 Tarih : MÖ 3. yy. sonu-MÖ 2. yy. başı

**KY12 (Fig. 6-12)**

- Ölçüler : Ç. 13 cm, Y. 4.5 cm  
 Hamur : 2.5YR 6/8, az ince kum, az ince mika katkılı; iyi pişmiş.  
 Firmis : D. 10R 4/6-10R 3/3  
 Tanım-Bezeme : Hafif dışa çekik, yuvarlatılmış ağız kenarlı, küresel gövdeli. Gövde üzerinde, içlerinde kabartma noktalar bulunan taç yapraklar. Çerçeve iki kabartma çizgi arasında kabartma noktalarla oluşturulmuş çerçeve içerisinde atlamalı olarak yerleştirilmiş uçan kuşlar ve üç ayaklı kazan motifleri.  
 Analoji : Courby 1922, Fig. 72, 43; Thompson 1934, Fig. 42, C24, Fig. 49, C46; Jones 1950, Fig. 130, 163-164; Bouzek, Jansova, 1974 Fig. 3, 57; Edwards, 1975 Pl. 77, 898; Rotroff, 1982 Pls. 28, 152-154, 29, 155; Ladstatter, Lang-Auinger 2001, Taf. 48, 10; Dereboylu 2001, Taf. 18, 134.  
 Tarih : MÖ. 2. yy. 2. yarısı

**KY13 (Fig. 6-12)**

- Ölçüler : Ç. 13, Y. 6.4 cm  
 Hamur : 2.5YR 6/4, az ince kum ve az ince mika katkılı; iyi pişmiş.  
 Firmis : D.-İ. 10R 5/8  
 Tanım-Bezeme : Dışa çekik, yuvarlatılmış ağız kenarlı, küresel gövdeli. Kalykste bir sıra küçük yaprak. Gövde üzerinde içlerinde kabartma noktaları bulunan taç yapraklar. Çerçeve atlamalı olarak yerleştirilmiş üç ayaklı kazan ve sağa yönelmiş yunus motifleri; çerçevenin altından iki kabartma çizgi arasında kabartma nokta dizisi.  
 Analoji : Thompson 1934, Fig. 48, C.31; Jones 1950, Fig. 130, 163-164; Bouzek, Jansova 1974, Fig. 3, 57; Ladstatter, Lang-Auinger 2001, Taf. 48, 10; Dereboylu 2001, Taf. 18, 134.  
 Tarih : MÖ 2. yy. 2. yarısı

**KY14 (Fig. 6-12)**

- Ölçüler : Y. 3.6 cm  
 Hamur : 5YR 7/4, az ince kum ve az ince mika katkılı; orta pişmiş.  
 Firnis : 5YR 5/3  
 Tanım-Bezeme : Küresel gövdeli. Madalyon kısmı kabartma bir çerçeve ile çevrelenmiş. Gövde üzerinde taç yapraklar ve bunların arasında kabartma nokta dizileri. Çerçevenin altında iki kabartma çizgi arasında uzanan kabartma nokta dizisi.  
 Analoji : Baur 1941, Fig. 7; Schwabacher 1941, Pl. VII, 5; Jones 1950, Fig. 129, 154, Fig. 130, 163; Rotroff 1982, Pl. 61, 337; Mitsopoulos-Leon 1991, Taf. 83, D39; Civelek 1994, Lev. 35, 89; Dereboylu 2001, Taf. 18, 135, 142.  
 Tarih : MÖ 2. yy. 2. yarısı

**KY15 (Fig. 6-12)**

- Ölçüler : Y. 3.8 cm  
 Hamur : 2.5YR 7/4, az ince kum ve az ince mika katkılı; iyi pişmiş.  
 Firnis : D.-İ. 2.5YR 7/6  
 Tanım-Bezeme : Küresel gövdeli. Madalyonda çiçek rozeti. Gövde üzerinde taç yapraklar ve bunların arasında kabartma nokta dizileri. Çerçevenin altında iki kabartma çizgi arasında uzanan kabartma nokta dizisi.  
 Analoji : Baur 1941, Fig. 7; Schwabacher 1941, Pl. VII, 5; Jones 1950, Fig. 129, 154, Fig. 130, 163; Rotroff 1982, Pl. 61, 337; Mitsopoulos-Leon 1991, Taf. 83, D39; Civelek 1994, Lev. 35, 89; Dereboylu 2001, Taf. 18, 135, 142.  
 Tarih : MÖ 2. yy. 2. yarısı

**KY16 (Fig. 6-12)**

- Ölçüler : Y. 4.5 cm  
 Hamur : 5YR 7/4, az ince kum ve az ince mika katkılı; iyi pişmiş.  
 Firnis : D. Gley 1 5/N  
 Tanım-Bezeme : Küresel gövdeli. Madalyonda çiçek rozeti, madalyonun etrafında iki kabartma çizgi arasında "S" dizisi. Gövde üzerinde taç yapraklar ve bunların arasında kabartma nokta dizileri.  
 Analoji : Baur 1941, Fig. 7; Schwabacher 1941, Pl. VII, 5; Jones 1950, Fig. 129, 154, Fig. 130, 163; Rotroff 1982, Pl. 61, 337; Mitsopoulos-Leon 1991, Taf. 83, D39; Civelek 1994, Lev. 35, 89; Dereboylu 2001, Taf. 18, 135, 142.  
 Tarih : MÖ 2. yy. 2. yarısı

**KY17 (Fig. 6-12)**

- Ölçüler : **Y.** 1.5 cm  
 Hamur : 7.5YR 7/6, az ince kum ve az ince mika katkılı; iyi pişmiş.  
 Firnis : **D.-İ.** 5YR 5/3  
 Tanım-Bezeme : Küresel gövdeli. Gövde üzerimde taç yapraklar ve bunların arasında kabartma nokta dizileri. Çerçevenin alt kısmında kabartma çizgi.  
 Analoji : Baur 1941, Fig. 7; Schwabacher 1941, Pl. VII, 5; Jones 1950, Fig. 129, 154, Fig. 130, 163; Rotroff 1982, Pl. 61, 337; Mitsopoulos-Leon 1991, Taf. 83, D39; Civelek 1994, Lev. 35, 89; Dereboylu 2001, Taf. 18, 135, 142.  
 Tarih : MÖ 2. yy. 2. yarısı

**KY18 (Fig. 6-12)**

- Ölçüler : **Y.** 3.9 cm  
 Hamur : 2.5YR 6/8, az ince kum ve az ince mika katkılı; iyi pişmiş.  
 Firnis : **D.-İ.** 2.5YR 6/8  
 Tanım-Bezeme : Küresel gövdeli. Gövde üzerinde içleri kabartma nokta bezemeli taç yapraklar ve aralarında kabartma nokta dizileri.  
 Analoji : Courby 1922, Fig. 81, 3.  
 Tarih : MÖ 2. yy. 2. yarısı

**KY19 (Fig. 7-13)**

- Ölçüler : **Y.** 4.5 cm  
 Hamur : 7.5YR 6/6, az ince kum ve az ince mika katkılı; iyi pişmiş.  
 Firnis : **D.-İ.** 5YR 6/8  
 Tanım-Bezeme : Küresel gövdeli. Gövde üzerinde atlamalı olarak yerleştirilmiş palmiye yaprakları ve çiçekler.  
 Analoji : Courby 1922, Fig. 81, 5; Bouzek, Jansova 1974, Fig. 4, 85, 87; Civelek 1994, Lev. 33, 78.  
 Tarih : MÖ 2. yy. başı

**KY20 (Fig. 7-13)**

- Ölçüler : **Y.** 3.3 cm  
 Hamur : 7.5 YR 7/6, az ince kum, az ince mika ve az ince kireç katkılı; iyi pişmiş.  
 Firnis : **D.** 7.5 YR 6/6, **İ.** 7.5YR 5/8  
 Tanım-Bezeme : Gövde üzerinde lotus yaprakları ve aralarında zik zak yapan çiçek (asma?) sapları.  
 Analoji : Courby 1922, Fig. 81, 2; Bouzek, Jansova 1974, Fig. 4, 85, 88.  
 Tarih : MÖ 2. yy. başı

**KY21 (Fig. 7-13)**

- Ölçüler : **Y.** 3 cm  
 Hamur : 7.5YR 6/4, az ince kum ve az ince mika katkılı; iyi pişmiş.  
 Firnis : **D.** 2.5YR 6/8, **İ.** 2.5YR 6/6  
 Tanım-Bezeme : Gövde üzerinde sapı zik zak yapan asma.  
 Analoji : Bouzek, Jansova 1974, Fig. 4, 85, 88, 90.  
 Tarih : MÖ 2. yy. başı

**KY22 (Fig. 7-13)**

- Ölçüler : **Ç.** 13 cm, **Y.** 6.8 cm  
 Hamur : 2.5YR 6/8, az ince kum ve az ince mika katkılı; iyi pişmiş.  
 Firnis : **D.-İ.** 2.5YR 5/8  
 Tanım-Bezeme : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağız, kenarlı, küresel gövdeli. Gövde üzerinde atlamalı olarak yerleştirilmiş uçları sivri şekilde bitirilmiş lotus yaprakları ve sola kıvrık kabartma şeritlerin etrafına konulan nokta dizileri ile oluşturulmuş çiçekler. Bunların üzerinde, uçları yukarı bakacak şekilde yerleştirilmiş yumurta dizisi.  
 Analoji : Rotroff 1982, Pl. 14, 75.  
 Tarih : MÖ 225-175

**KY23 (Fig. 7-13)**

- Ölçüler : **Y.** 2.4 cm  
 Hamur : 7.5 YR 7/3, az ince kum ve az ince mika katkılı; iyi pişmiş.  
 Firnis : **D.** 2.5 YR 5/8, **İ.** 5 YR 6/8  
 Tanım-Bezeme : Küresel gövdeli. Kalyks kısmında küçük çiçekler. Gövde üzerinde atlamalı olarak yerleştirilmiş eğrelti otları ve lotus yaprakları.  
 Analoji : Courby 1922, Fig. 81, 1; Edwards 1975, Pl. 66, 795.  
 Tarih : MÖ. 3. yy. son çeyreği

**KY24 (Fig. 7-13)**

- Ölçüler : **Y.** 3.5 cm  
 Hamur : 2.5YR 6/4, az ince kum ve az ince mika katkılı; iyi pişmiş.  
 Firnis : **D.** 10R 5/8, **İ.** 2.5YR 4/3  
 Tanım-Bezeme : Küresel gövdeli. Gövde üzerinde atlamalı olarak yerleştirilmiş eğrelti otları ve akanthus yaprakları ve bu yaprakların aralarında sekiz yapraklı çiçek rozetleri.  
 Analoji : Courby 1922, Fig. 81, 6; Waage 1948, Fig. 12, 6; Tuluk 2001, Taf. 32, 7.  
 Tarih : MÖ 3. yy. son çeyreği

**KY25 (Fig. 7-13)**

- Ölçüler : **Y.** 1.9 cm  
 Hamur : 5YR 6/6, az ince kum ve az ince mika katkılı.  
 Firnis : **D.-İ.** 2.5YR 6/8  
 Tanım-Bezeme : Küresel gövdeli. Madalyonda iki yaprağı gözüken çiçek rozeti; gövde üzerinde atlamalı olarak yerleştirilmiş akanthus ve lotus yaprakları.  
 Analoji : Courby 1922, Fig. 81, 1, 6; Civelek 1994, Lev. 34, 83; Dereboylu 2001, Taf. 15, 96.  
 Tarih : MÖ 3. yy. sonu-2. yy. ortası

**KY26 (Fig. 7-13)**

- Ölçüler : **Ç.** 13 cm, **Y.** 6.9 cm  
 Hamur : Gley 1 5/N, az ince kum ve az ince mika katkılı; orta pişmiş.  
 Firnis : **Ağzı Kenarı D.** 7.5YR 6/4, **Gövde D.** 5 Y 2/1  
 Tanım-Bezeme : Hafif dışa çekik, sivriltilerek bitirilmiş ağız kenarlı, küresel gövdeli. Madalyonda on yapraklı çiçek rozeti. Kalykste bir sıra küçük lotus dizisi. Gövde üzerinde atlamalı olarak yerleştirilmiş lotus yaprakları, sapı kabartma noktalarla yapılmış asmalar ve akanthus yaprakları, bitkisel bezememin üst kısmında küçük konsantrik daireler ve merkezlerinde nokta. Çerçeve de iki kabartma çizgi arasında makara inci dizisi ve üst kısmında üçlü defne yaprağı demetleri.  
 Analoji : Courby 1922, Fig. 81, 1, 6; Bouzek, Jansova 1974, Fig. 4, 90; Mitsopoulos-Leon 1991, Taf. 77, D8.  
 Tarih : MÖ 3. yy. son çeyreği

**KY27 (Fig. 7-13)**

- Ölçüler : **Y.** 1.7 cm  
 Hamur : 5YR 7/8, az ince kum ve az ince mika katkılı; iyi pişmiş.  
 Firnis : **D.** 2.5YR 6/8, **İ.** 2.5YR 5/8  
 Tanım-Bezeme : Küresel gövdeli. Madalyon kısmında konsantrik iki kabartma daire ve daireler arasında kabartma noktalar. Kalkysde atlamalı olarak yerleştirilmiş, eğrelti otları, kıvrımlı saplı çiçekler (asmalar ?) ve palmiye yaprakları.  
 Analoji : Courby 1922, Fig. 81, 5; Bouzek, Jansova 1974, Fig. 4, 90; Kossatz 1990, Abb. 2, M47; Rotroff, Oliver 2003, Pl. 86, 497.  
 Tarih : MÖ 3. yy. son çeyreği

**KY28 (Fig. 8-14)**

- Ölçüler : Y. 4.5 cm  
 Hamur : 5YR 7/6, az ince kum ve az ince mika katkılı; iyi pişmiş.  
 Firnis : D. 2.5YR 5/8, İ. 2.5YR 3/2  
 Tanım-Bezeme : Küresel gövdeli. Kalyksde eğrelti otları; gövde üzerinde sağa yönelmiş triton ve onu süren Eros. Önünde muhtemelen bir yunusun kuyruk kısmı. Gövdenin üst kısmında iki kabartma çizgi arasında kabartma noktalar.  
 Analoji : Thompson 1934, Fig. 45, C27; Rotroff 1982, Pl. 28-78, 152; 27-78, 147.  
 Tarih : MÖ 3. yy. son çeyreği-MÖ 2. yy. ilk yarısı

**KY29 (Fig. 8-14)**

- Ölçüler : Y. 4.9 cm  
 Hamur : 2.5YR 6/8, az ince kum ve az ince mika katkılı; iyi pişmiş.  
 Firnis : D.-İ. 2.5YR 5/8-2.5YR 4/6  
 Tanım-Bezeme : Küresel gövdeli. Gövde üzerinde dikdörtgen, ortasında bir çizgi ile ikiye ayrılmış obje, yanında küçük yaprak. Bunların üzerinde iki kabartma çizgi arasında, frontal olarak gösterilmiş, peploslu, elinde oinochoe tutan Amygone figürü.  
 Analoji : Conze 1912, 276; Courby 1922, Fig. 70, 18; Thompson 1934, Fig. 49, C42; Scwabacher 1941, Pl. 1, A, Pl.2, B.14; Bouzek, Jonsova 1974, Fig. 1, MB22; Rotroff 1982, Pl. 43-82, 216, 44-82, 225, Edwards 1975, Pl. 67, 797.  
 Tarih : MÖ 3. yy. son çeyreği-MÖ 2. yy. ilk çeyreği

**KY30 (Fig. 8-14)**

- Ölçüler : Y. 4.4 cm  
 Hamur : 5YR 7/6, az ince kum ve az ince mika katkılı; iyi pişmiş.  
 Firnis : D.-İ. 2.5YR 5/8  
 Tanım-Bezeme : Gövde üzerinde dans eden satyr(?) figürü.  
 Analoji : Thompson 1934, Fig. 42, c24, Fig.43, C25.  
 Tarih : –

**KY31 (Fig. 8-14)**

- Ölçüler : Ç. 11 cm, Y. 4 cm  
 Hamur : 2.5YR 6/8, az ince kum ve az ince mika katkılı; iyi pişmiş.  
 Firnis : D.-İ. 10R 5/8  
 Tanım-Bezeme : Küresel gövdeli, yuvarlatılmış ağız kenarlı. Gövde üzerinde yan yana dizilmiş gülen tiyatro maskları. Maskların altında bitkisel bir motif.

- Analoji : Waage 1948, Fig. 14, 15; Edwards 1956, Pl. 41, 46-47,49; Edwards 1975, Pl. 38, 873, Pl. 76, 874.
- Tarih : –

**KY32 (Fig. 8-14)**

- Ölçüler : Ç. 18 cm, Y. 5.7 cm
- Hamur : 2.5YR 6/6, az ince kum ve az ince mika katkılı; iyi pişmiş.
- Firnis : D. Gley1 5/N
- Tanım-Bezeme : Hafif dışa çekik, sivri şekilde bitirilmiş ağız kenarlı. Gövde üzerinde Korinth düzeninde bir sütun ve yanında bitkisel motif. Çerçeve de ion kymationu dizisi.
- Analoji : Courby 1922, Fig. 80, 11; Bouzek, Jansova 1974, Fig. 1, 2-22; Edwards 1981, Pl. 48, c-1980-47; Radt, De Luca 2003, Pl. VI, 3.
- Tarih : MÖ 2. yy. ilk çeyreği-MÖ 2. yy. üçüncü çeyreği

**KY33 (Fig. 8-15)**

- Ölçüler : Y. 1 cm
- Hamur : 5 YR 7/6, az orta kum ve az ince mika katkılı; iyi pişmiş.
- Firnis : D. 10 R 5/8
- Tanım-Bezeme : Madalyonda konsantrik üç daire; gövde üzerinde yarım daireler ve bunların arasında kabartma noktalar.
- Analoji : Hellström 1971, Pl. 11, 152; Rotroff 1982, Pl. 68, 400; Mitsopoulos-Leon 1991, Taf. 85, D48.
- Tarih : MÖ 2. yy. 2. yarısı-MÖ 1. yy.

**KY34 (Fig. 8-15)**

- Ölçüler : Ç. 15 cm, Y. 6.5 cm
- Hamur : 2.5 YR 6/4, az ince kum ve az ince mika katkılı; iyi pişmiş.
- Firnis : D. 2.5YR 4/3
- Tanım-Bezeme : Hafif dışa çekik, sivri şekilde bitirilmiş ağız kenarlı, küresel gövdeli. Gövde üzerinde iç içe üç yarım daire ve merkezde uçları sağa kıvrık altı kollu rüzgar gülü (Makedon Kalkanı). Gövdenin hemen üzerinde iki kabartma çizgi arasında kabartma nokta dizisi. Çerçeve de atlamalı olarak yerleştirilmiş palmet ve çiçek rozetleri.
- Analoji : Zahn 1908, 64, 24; Jones 1950, Fig. 129, 158; Schäfer 1968, Taf. 51, MB119; Hellström 1971; Pl. 11, 154; Bouzek, Jansova 1974, Fig. 5, 99-100; Rotroff 1982, Pl .68-89, 401; Tuluk 2001, Taf. 42, Abb 15a: KatNr.24, Abb 15b: Kat.Nr.24; Rogl 2001, Taf. 62, RB11.
- Tarih : MÖ 2. yy. 2. yarısı



**KY35 (Fig. 9-16)**

- Ölçüler : Ç. 13 cm, Y. 5 cm  
 Hamur : 5YR 7/6, az ince kum ve az ince mika katkılı; iyi pişmiş.  
 Firnis : D. 2.5YR 5/8, İ. 2.5YR 4/2  
 Tanım-Bezeme : Dışa çekik, yuvarlatılmış ağız kenarlı, küresel gövdeli. Çerçeve kabartma çizgiler arasındaki nokta dizilerle sınırlandırılmış bordürde sağa yönelmiş uçan kuş. Kuşun pençelerinde bir obje (yılan?).  
 Analoji : Courby 1922, Fig. 72, 40c; Thompson 1943, Fig. 42, C24; Edwards 1975, Pl. 37, 805; Rotroff 1982; Pl. 28, 152, 154.  
 Tarih : MÖ 3. yy. sonu-MÖ 2. yy. başı

**KY36 (Fig. 9-16)**

- Ölçüler : Ç. 14 cm, Y. 5 cm  
 Hamur : 5YR 7/6, az ince kum ve az ince mika katkılı; iyi pişmiş.  
 Firnis : D. 5Y 2/1  
 Tanım-Bezeme : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağız kenarlı, küresel gövdeli. Çerçeve uçları fiyonklara asılı girlandlar ve üzerlerinde kuşlar. Bunun üzerinde iki kabartma çizgi ile sınırlanmış bordürde yumurta dizisi.  
 Analoji : Zahn 1908 Pl. 61, 21b; Thompson 1934, Fig. 39, C21; Edwards 1956; Pl. 40, 32a; Bouzek, Jansova 1974, Fig. 3, 39, 52; Bouzek 1990, Fig. 28, 2.  
 Tarih : MÖ 2. yy. ilk yarısı

**KY37 (Fig. 9-16)**

- Ölçüler : Y. 4.4 cm  
 Hamur : 5YR 7/4, az ince kum ve az ince mika katkılı; iyi pişmiş.  
 Firnis : D.-İ. 2.5 YR 4/8  
 Tanım-Bezeme : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağız kenarlı, ağızdan gövdeye geçişte hafif "S" kıvrımlı. Çerçeve antitetik olarak yerleştirilmiş yunuslar ve aralarında çiçek rozetleri, onların üzerinde iki kabartma çizgi arasında makara dizisi ve üzerinde yumurta dizisi.  
 Analoji : Thompson 1934, Fig. 48, C31; Bouzek, Jansova 1974, Fig. 3, 57; Anlağan 2000, 79.  
 Tarih : –

**KY38 (Fig. 9-16)**

- Ölçüler : Ç. 14 cm, Y. 5.3 cm  
 Hamur : 7.5 YR 6/4, az ince kum ve az ince mika katkılı; iyi pişmiş.  
 Firnis : D.-İ. 2.5YR 4/6- 10 YR 3/2  
 Tanım-Bezeme : Hafif içe çekik, sivriltilmiş ağız kenarlı, küresel gövdeli. Kabartma nokta dizileri ile sınırlandırılmış bordürde atlamalı olarak yerleştirilmiş sekiz yapraklı çiçek rozeti ve palmet.  
 Analoji : Hellström 1971, Pl. 9, 100-101; Bouzek, Jansova 1974, Fig. 3, 55; Kossatz 1990, Taf. 48, M351; Mitsopoulos-Leon 1991; Taf. 87, D55.  
 Tarih : –

**KY39 (Fig. 9-16)**

- Ölçüler : Ç. 14 cm, Y. 4.50 cm  
 Hamur : 5YR 7/6, az ince kum ve az ince mika katkılı; iyi pişmiş.  
 Firnis : D.-İ. 10 YR 3/2  
 Tanım-Bezeme : Dışa çekik, yuvarlatılmış ağız kenarlı, küresel gövdeli. Çerçeve de üçlü defne yaprağı demetleri, bunların üzerimde iki kabartma çizgi arasında kabartma boncuk dizisi.  
 Analoji : Zahn 1908, 53, 8-54, 11a-b; Courby 1922, Fig. 76, 21; Waage 1948, Fig. 10, 42; Jones 1950, Fig. 131, j; Schafer 1968, Abb. 19, Z109; Bouzek, Jansova 1974, Fig. 3, 67; Edwards 1981, Pl. 48, C-1980-47; Gürler 1994, Lev. 24, 114; Civelek 1994, Lev. 24, 54; Rogl 2001 Taf. 65-69, RB23.  
 Tarih : MÖ. 2. yy.

**KY40 (Fig. 9-16)**

- Ölçüler : Y. 0.5 cm  
 Hamur : 7.5YR 6/4, az ince kum ve az ince mika katkılı; iyi pişmiş.  
 Firnis : D. 10YR 5/3, İ. 7.5YR 6/6  
 Tanım-Bezeme : Madalyon. Etrafı kabarma daire ile çevrili, uçları sola kıvrık, altı kollu rüzgar gülü (Makedon Kalkanı).  
 Analoji : Anlağan 2000, 119, 28; Tuluk 2001, Taf. 42, 24; Callaghan 1978, Fig. 2, D.  
 Tarih : MÖ. 2. yy. 2. yarısı

**KY41 (Fig. 10-17)**

- Ölçüler : Y. 3.4 cm  
 Hamur : 10YR 6/2, az ince mika katkılı.  
 Firnis : –

Tanım-Bezeme : Kalıp ağız parçası. Gövde üzerinde üst üste bindirilmiş yaprak bezemeleri. Yaprakların ortasında iki merkezi damar ve sağ taraflarından ince damarlar. Yaprakların üzerinde yumurta dizisi.

Analoji : –

Tarih : –

#### **KY42 (Fig. 10-17)**

Ölçüler : Y. 2.3 cm

Hamur : 7.5YR 4/4, az ince kum ve az ince mika katkılı.

Firnis : –

Tanım-Bezeme : Kalıp ağız parçası. Çerçeve yan yana bir düz bir ters olarak yerleştirilmiş üçgenler. Üçgenlerden ters olanın içerisinde nokta bezemeler.

Analoji : –

Tarih : MÖ 2. yy. ilk yarısı

#### **KY43 (Fig. 10-17)**

Ölçüler : Ç. 22 cm, Y. 9.9. cm

Hamur : 7.5YR 4/4, az ince kum ve az ince mika katkılı.

Firnis : –

Tanım-Bezeme : Kalıp. Ortası boş bırakılmış madalyonun etrafında yedi kollu yıldız; gövde üzerinde yıldızın kolları arasından çıkan, kenarları yuvarlatılmış, damarlı yapraklar ve bu yaprakların arasında yıldızın kollarından çıkan zikzaklar. Çerçeve iki çizgi arasında düzensiz eşkenar dörtgenler ve ortalarında iki konsantrik daire. Eşkenar dörtgenlerin üst taraflarından oluşan üçgenlerin içlerinde ufak delikler. Çerçeveyi sınırlayan alt çizgiden sarmaşık yaprakları sarmakta.

Analoji : –

Tarih : MÖ 2. yy. ilk yarısı

## Bibliyografya ve Kısaltmalar

- Anlağan 2000 Anlağan, T., Sadberk Hanım Müzesi “Kalıplı Kaseler ve Karbartmalı Kaplar”, İstanbul.
- Baur 1941 Baur, S. V. V., “Megarian Bowls in the Rebecca Darlington Stoddard Collection of Greek and Italian Vases in Yale University”, *AJA* 45, 229-248.
- Bouzek 1990 Bouzek J., *Studies of Greek Pottery In The Black Sea Area*, Prague.
- Bouzek – Jansova 1974 Bouzek J. – L. Jansova, “Megarian Bowls”, *Anatolian Collection of Charles University: Kyme I*, 13-76.
- Callaghan 1978 Callaghan, P. J., “Macedonian Shields, Shield-bowls and Corinth: A Fixed Point in Hellenistic Ceramic Chronology?”, *Athens Annals of Archaeology* 11, 53-60.
- Callaghan 1982 Callaghan, P., “On The Origin Of The Long Petal Bowl”, *Institute of Classical Studies* 29, 63-68.
- Cicero Cicero, *In Catilinam I-IV Pro Murena Pro Sulla Pro Flacco*, Çeviren: C. Macdonald, Loeb Classical Library, 1976.
- Civelek 1994 Civelek, A., *Phokaia Kalıp Yapımı Kaseleri (Ege Üniversitesi Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*, İzmir.
- Conze 1913 Conze, A., *Stadt und Landschaft, Altertümer von Pergamon*, Band I, Berlin.
- Courby 1922 Courby, F., *Les Vases Grecs: A Reliefs*, Paris.
- CVA Denmark 4 *Corpus Vasorum Antiquorum, Denmark Copenhagen: Musée National, 1931, (Çevirimiçi) <http://www.cvaonline.org>*
- Darga 1993 Darga, M., “Şarhöyük-Dorylaion Kazıları (1989-1992)”, *KST XV/1*, 481-501.
- Darga 1994 Darga, M., “1993 Yılı Şarhöyük-Dorylaion (Eskişehir) Kazıları”, *KST XVI/1*, 351-367.
- Darga 2001 Darga, M., “Şarhöyük-Dorylaion 1999 Yılı Kazı Çalışmaları”, *KST 22/2*, 51-62.
- Darga 2003 Darga, M., “2001 Yılı Şarhöyük/Dorylaion Kazısı ve Karatuzla Nekropolü Temizlik Çalışmaları”, *KST 24/2*, 47-58.
- Darga – Sivas 2000 Darga, M. – H. Sivas, “Şarhöyük-Dorylaion Kazı Çalışmaları 1997-1998”, *Anadolu Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi* 1-2, 97-127.
- Darga – Sivas 2002 Darga, M. – H. Sivas, “2000 Yılı Şarhöyük-Dorylaion Kazıları”, *KST 23/2*, 207-218.
- Dereboylu 2001 Dereboylu, E., “Weiβgrundige Keramik und hellenistische Reliefbecher aus dem Hanghaus 2 in Ephesos”, *Studien zur hellenistischen Keramik in Ephesos*, 21-42.
- Diodorus Siculus Diodorus Siculus, *Bibliothekes Historikes*, XIX, 66-XX. (çev. R. M. Geer), London, 1933.

- Edwards 1981 Edwards, C. M., "Corinth 1980: Molded Relief Bowls", *Hesperia* 50/2, 189-210.
- Edwards 1986 Edwards, C. M., "Corinthian Moldmade Bowls: The 1926 Reservoir", *Hesperia* 55/4, 389-419.
- Edwards 1956 Edwards G. R., "Hellenistic Pottery", *Hesperia Supplements: Small Object From Pnyx:2, Vol.20*, 79-241.
- Edwards 1975 Edwards, G. R., *Corinthian Hellenistic Pottery*, Corinth VII/III, New Jersey.
- Grece 1985 Grace, V., "The Middle Stoa Dated by Amphora Stamps", *Hesperia* 54/1, 1-54.
- Gürler 1994 Gürler, B., *Metropolis'in Hellenistik Dönem Seramiği (Ege Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi)*, İzmir.
- Hellström 1971 Hellström, P., *Labraunda: Pottery of Classical and Later Date Terracotta Lamps and Glass*, Lund.
- Hobling 1925 Hobling, M. B., "Excavation At Sparta, 1924-25: 5.Greek Relief-Ware From Sparta, The Annual of the British School at Athens XXVI., 277-310.
- Jones 1950 Jones, F. F., "The Pottery", *Excavations at Gözlu Kule, Tarsus, Volume 1: The Hellenistic and Roman Periods*, Princeton.
- Kavlakoğlu 2005 Kavlakoğlu M., *Phrygia Epiktetos Kentlerinden Dorylaion-Dorylaeum Antik Kenti (Anadolu Üniversitesi Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*, Eskişehir.
- Kenrick 2000 Kenrick, P., "Fine Wares From The City Wall Section At Bait Nawashi (Area XLII)", *Archäologischer Anzeiger* 2000/2 , 235-265.
- Kossatz 1990 Kossatz, A., *Funde Aus Milet: Die Megarischen Becher, Teil 1*, Berlin.
- Mitsopoulos-Leon 1991 Mitsopoulos-Leon, V., *Die Basilika Am Staatsmarkt In Ephesos Kleinfunde: 1.Teil: Keramik hellenistischer und römischer Zeit, Forschungen In Ephesos IX 2/2*, Wien.
- Radet 1895 Radet G., "En Phrygie. Rapport sur une Mission Scientifique en Asie Mineure" *Nouvelles Archives des Missions Scientifiques et Littéraires* 6, 78-87.
- Radt 2003 Radt, W., "Grabungen im Fundamet des Pergamonaltars. Grobe Keramik-Graue Sondergruppe-Lampen", *Varia Anatolica* XV, 3-8.
- Rogl 2001 Rogl, C., "Eine Vorschau zu den reliefverzierten Trikbechern der ephesischen Monogram-Werksätze", *Studien zur hellenistischen Keramik in Ephesos*, 99-112.
- Rotroff 1982 Rotroff, S. I., *Hellenistic Pottery Athenian and Imported Moldmade Bowls*, The Athenian Agora XXII, New Jersey.
- Rotroff 2006 Rotroff, S. I., "The Introduction of Moldmade Bowl Revisited: Tracking a Hellenistic Innovation", *Hesperia* 75/3, 357-378.

- Rotroff – Oliver 2003 Rotroff, S. – A. Oliver, *The Hellenistic Pottery From Sardis: The Finds Through 1994*, Cambridge.
- Schäfer 1968 Schäfer, J., *Hellenistische Keramik Aus Pergamon, Pergamenische Forschungen 2*, Berlin.
- Schwabacher 1941 Schwabacher, W., “Hellenistische Reliefkeramik im Kerameikos”, *AJA* 45/2, 182-228.
- Siebert 1978 Siebert, G., *Recherches Sur Les Ateliers De Bols A Reliefs Du Peloponnese A L’epoque Hellenistique*, Paris.
- Sivas – Sivas 2014 Sivas, T. – H. Sivas, “Şarhöyük/Dorylaion Kazıları 2005-2012”, *KST* 35 151-165.
- Strabon Strabon, *Geographika XII-XIII-XIV* (çev. A. Pekman), Ankara, 2000.
- Thompson 1934 Thompson, A. H., “Two Centuries of Hellenistic Pottery”, *Hesperia* 3/4, 311-476.
- Tuluk 2001 Tuluk, G., “Hellenistische Reliefbecher Im Museum Von Ephesos”, *Studien zur hellenistischen Keramik in Ephesos*, 51-69.
- Waage 1948 Waage, F. O., “Hellenistic and Roman Tableware of North Syria”, *Antioch on the Orantes IV art One: Ceramic and Islamic Coins*, 1-60.
- Zahn 1908 Zahn, R., “Hellenistische Reliefgefasse Aus Südrussland”, *Jahrbuch des Deutschen Archaeologischen Instituts* 23, 45-77.

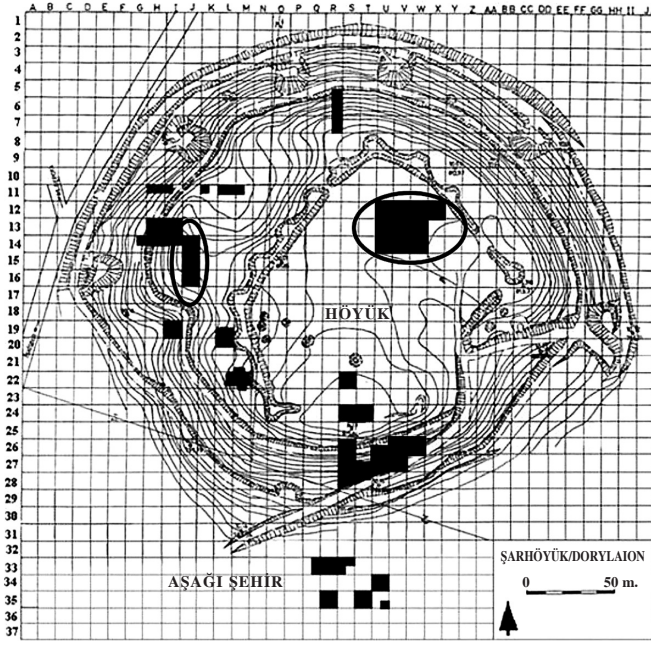


Fig. 1 Dorylaion'un Topografik Planı ve Kazısı Yapılan Alanlar

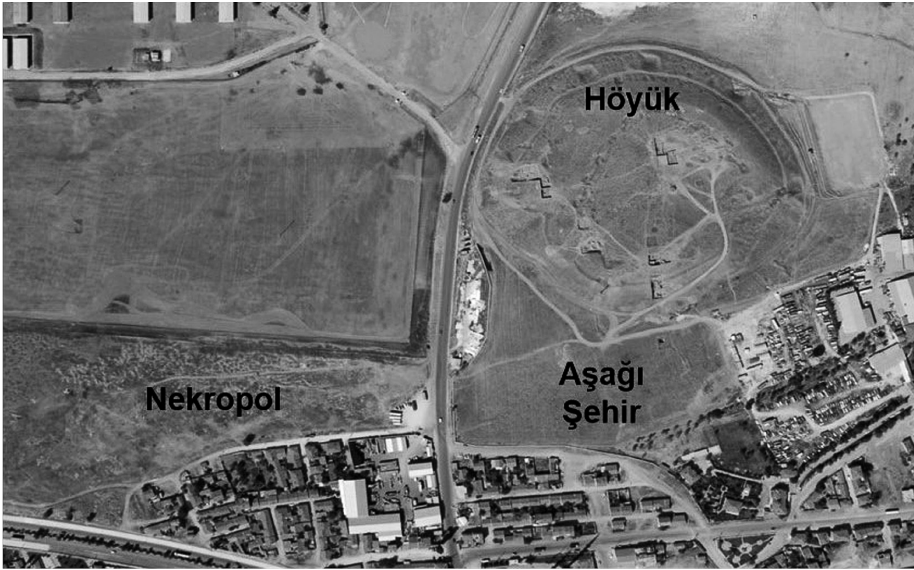


Fig. 2 Dorylaion'un Konumu





Fig. 3 U12-U14, V12-V14, W12-W14 Plankareleri Hellenistik Dönem Tabakası



Fig. 4 J14-J16 Plankareleri Hellenistik Dönem Tabakası



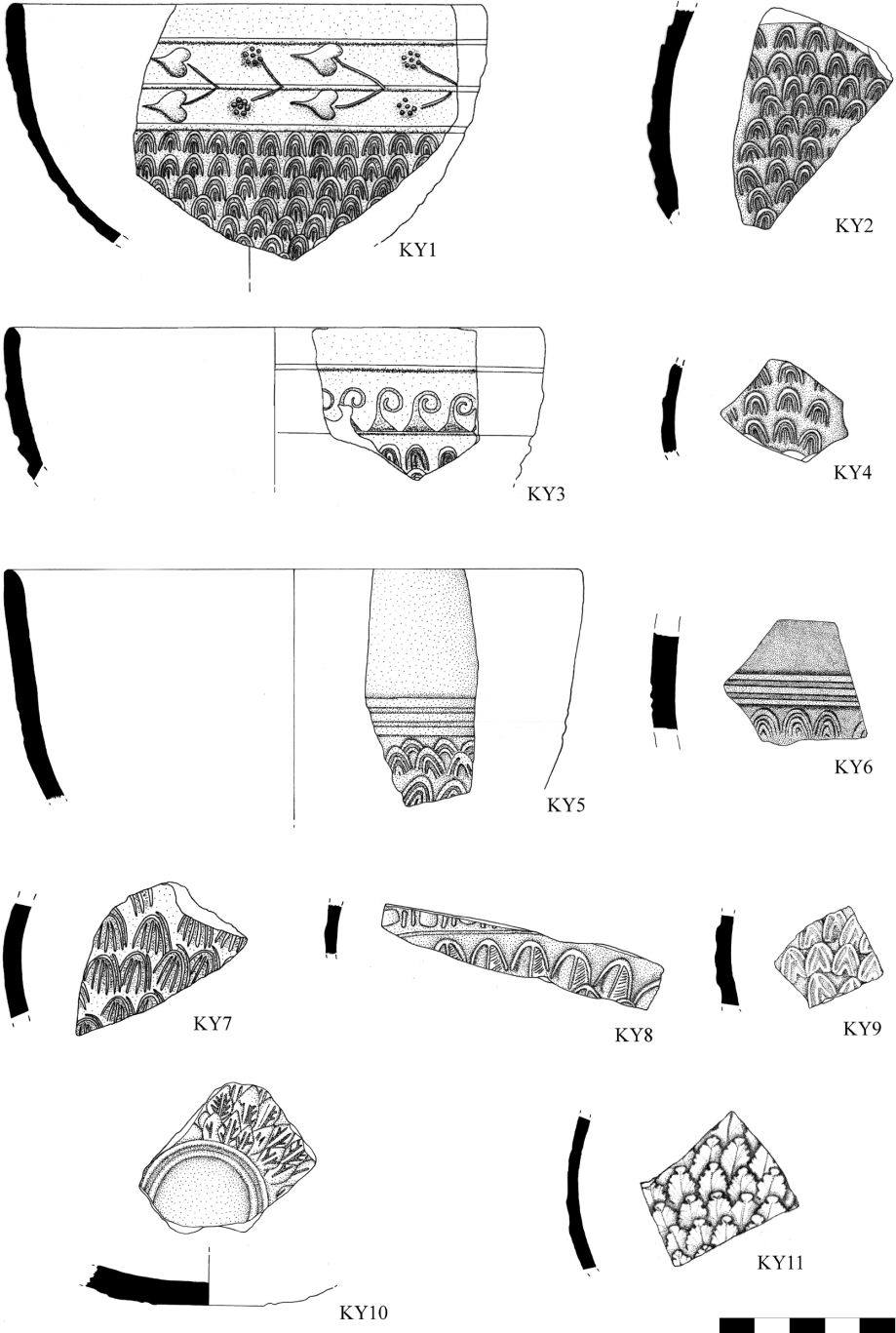


Fig. 5 Üst Üste Bindirilmiş Yaprak Bezemeli Kaseler

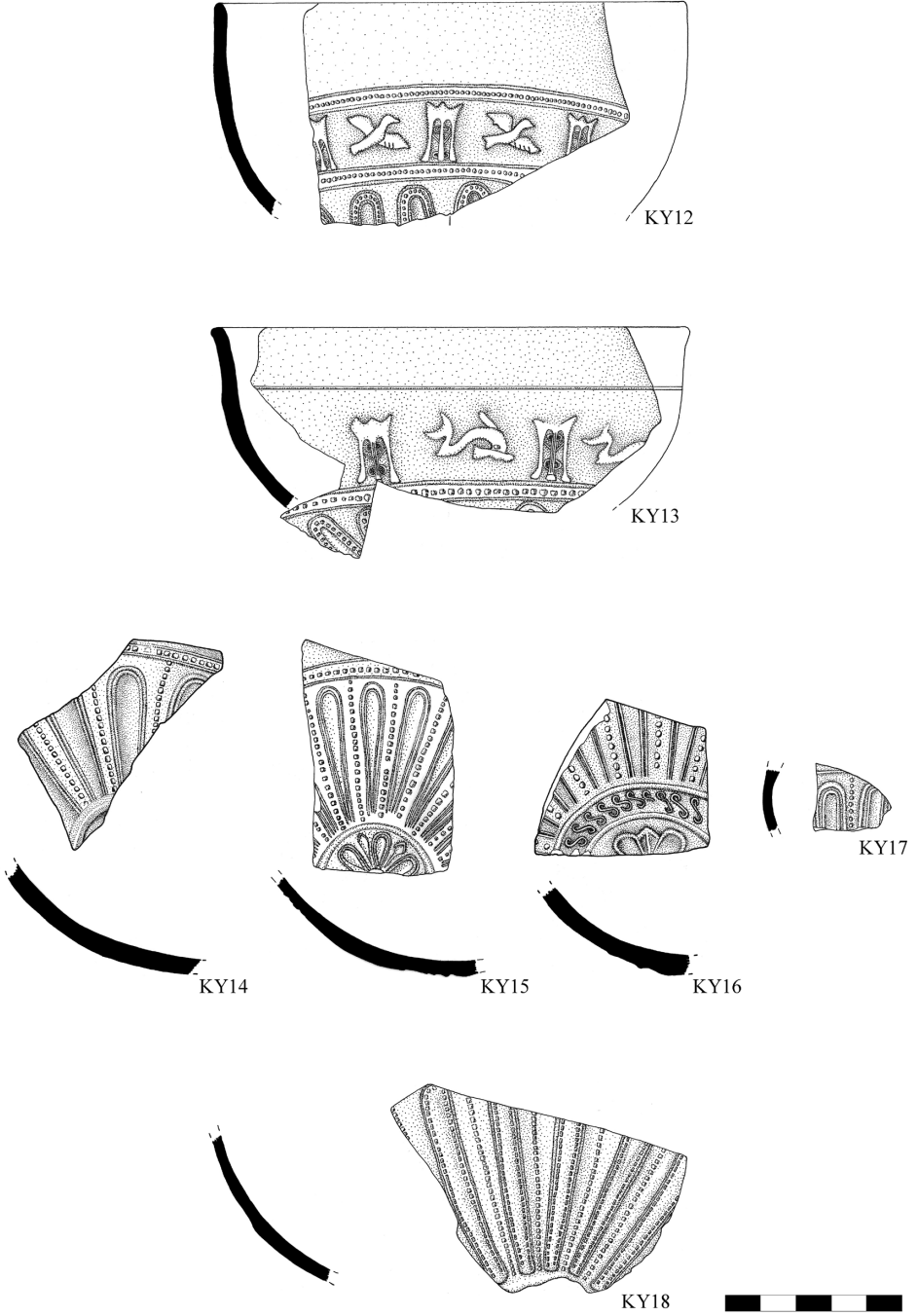


Fig. 6 Uzun Taç Yapraklı Kaseler

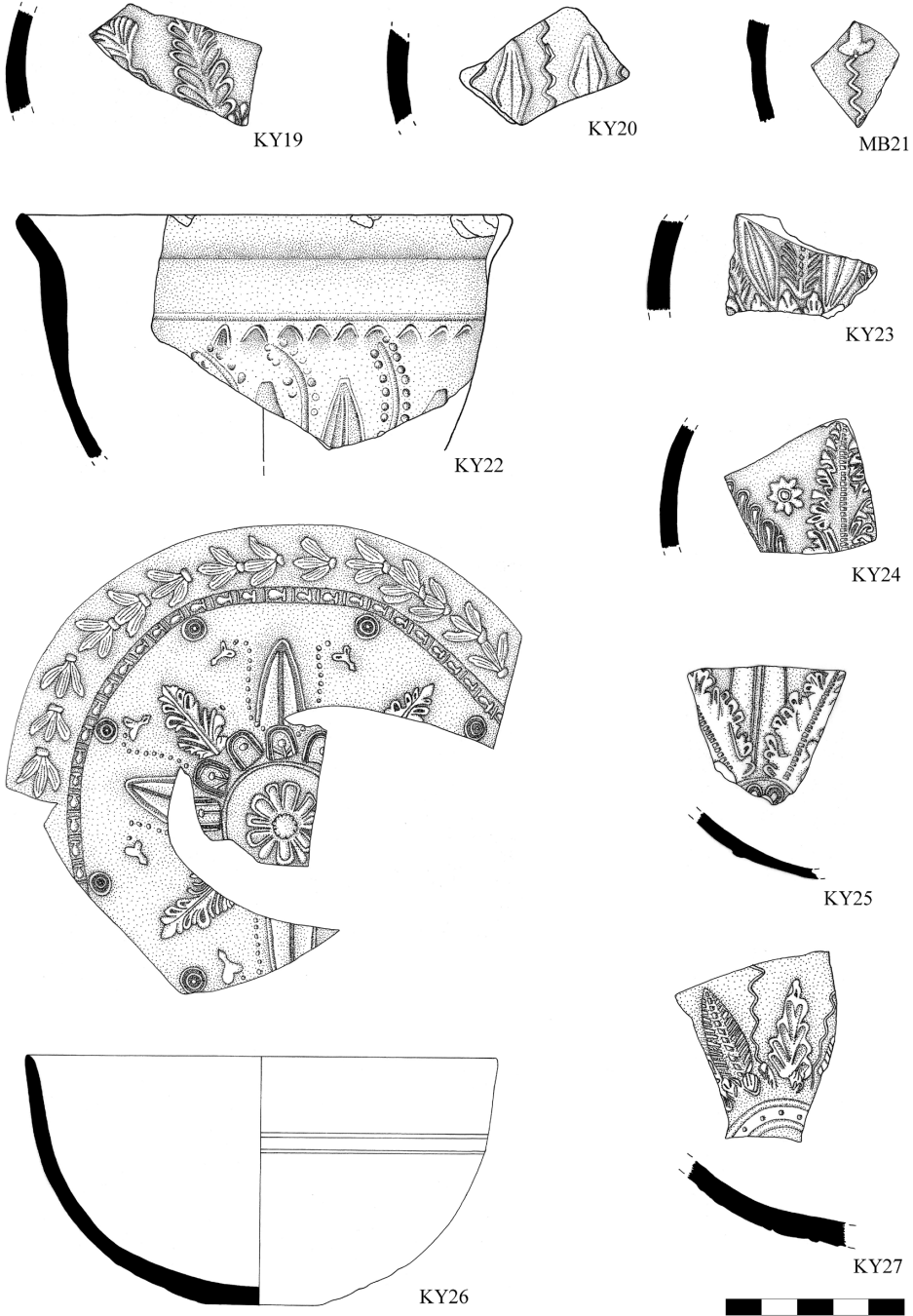


Fig. 7 Karışık Bitkisel Bezemeli Kaseler

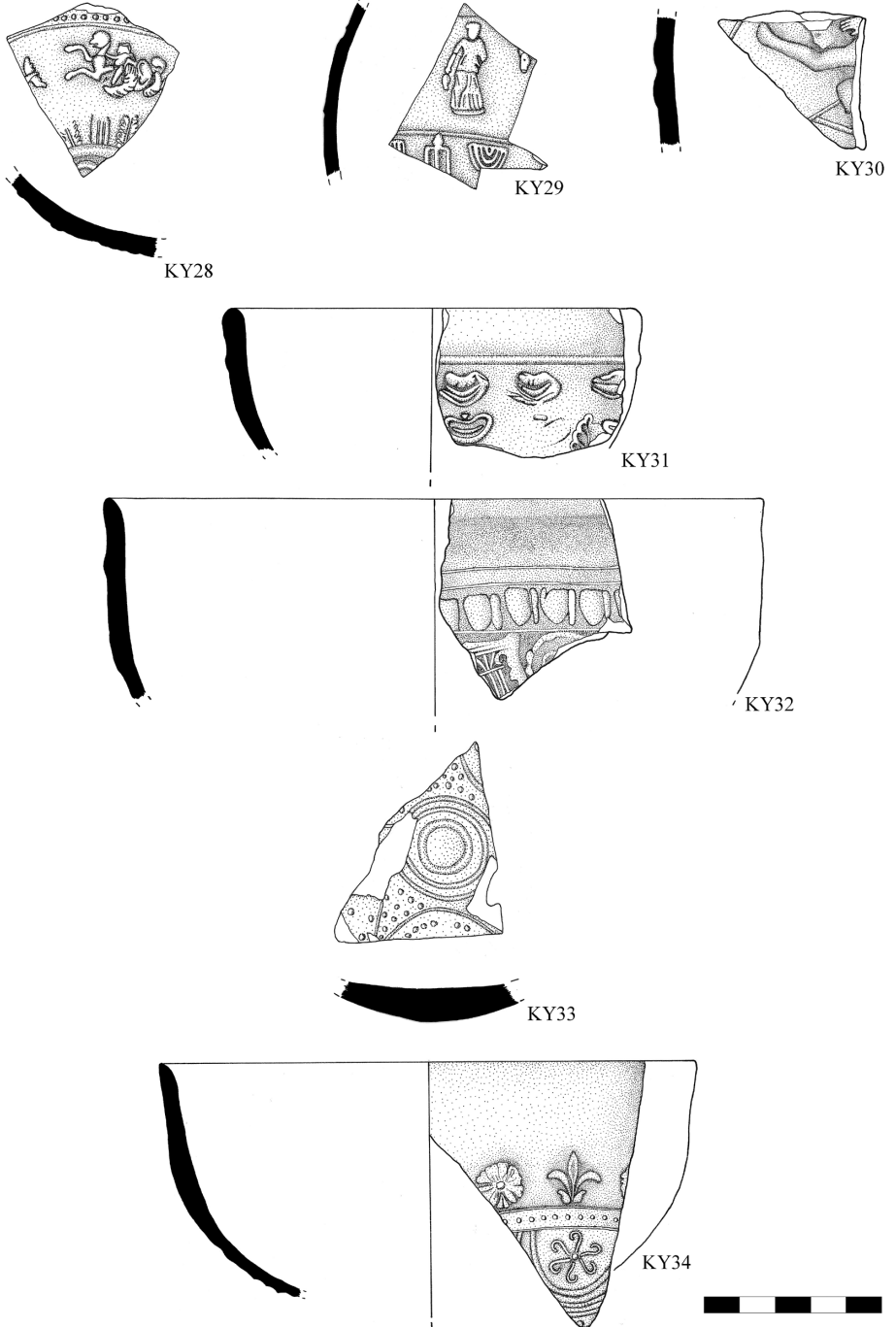


Fig. 8 Figürlü Kaseler ve Geometrik Bezemeli Kaseler

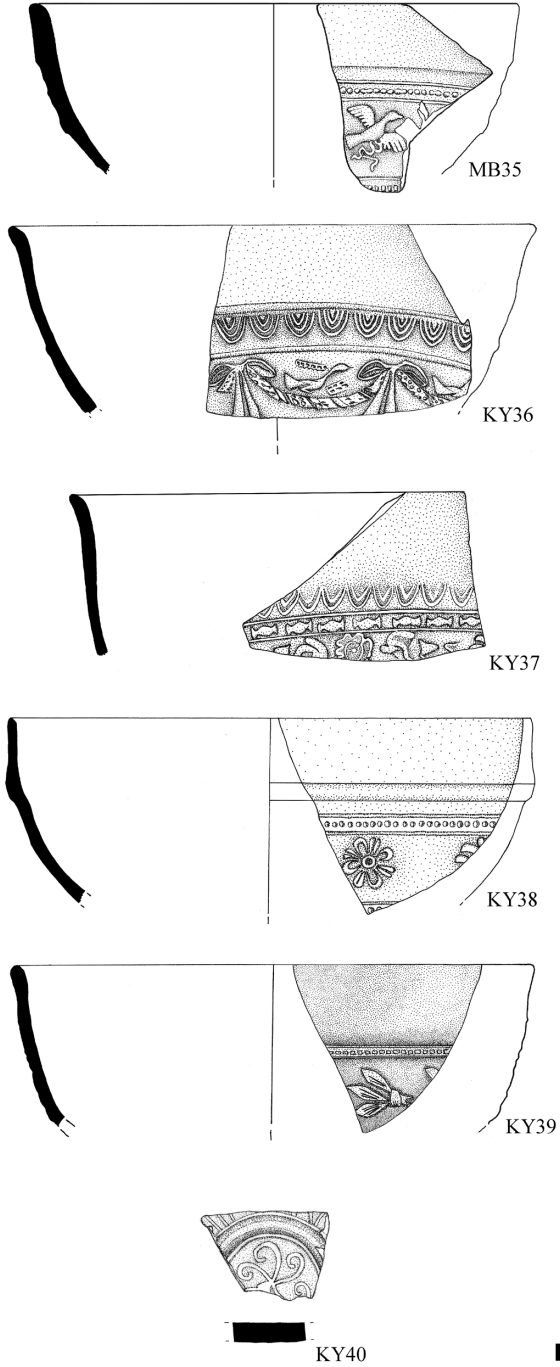


Fig. 9 Diğer Parçalar

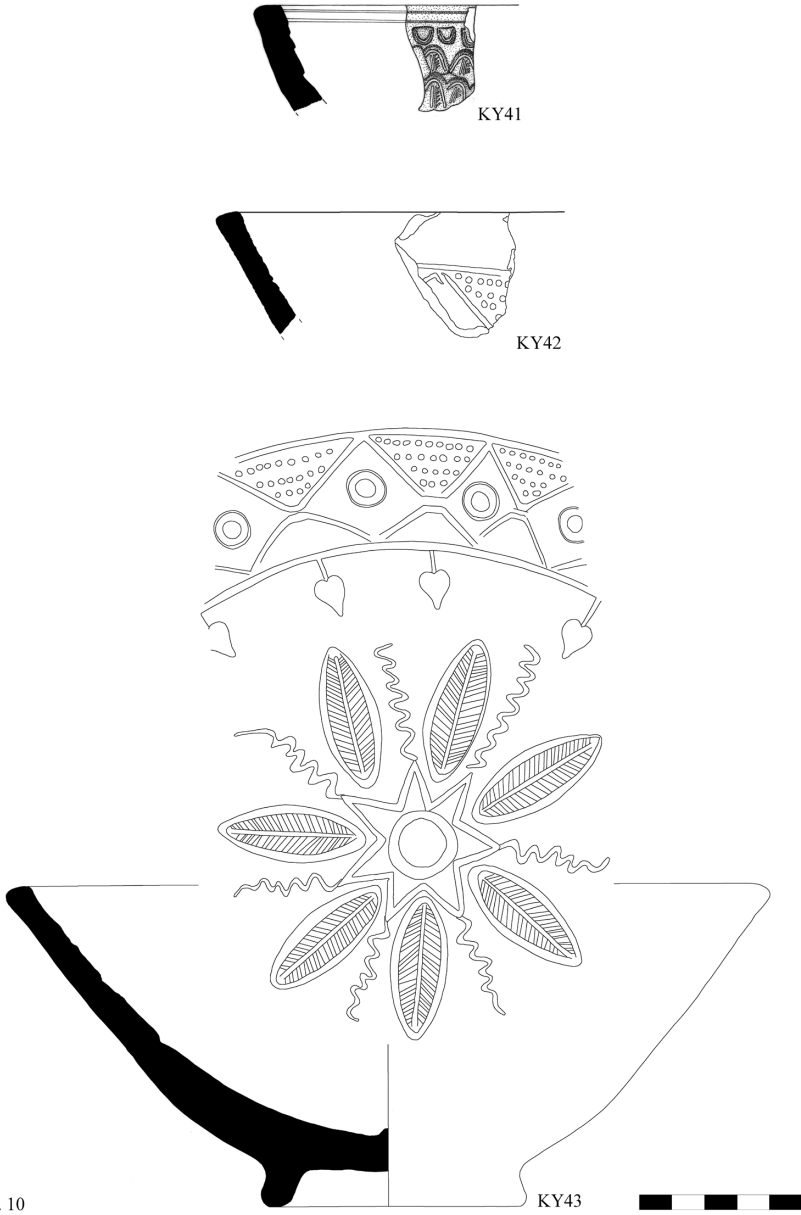


Fig. 10

Fig. 10 Kalıp Parçaları

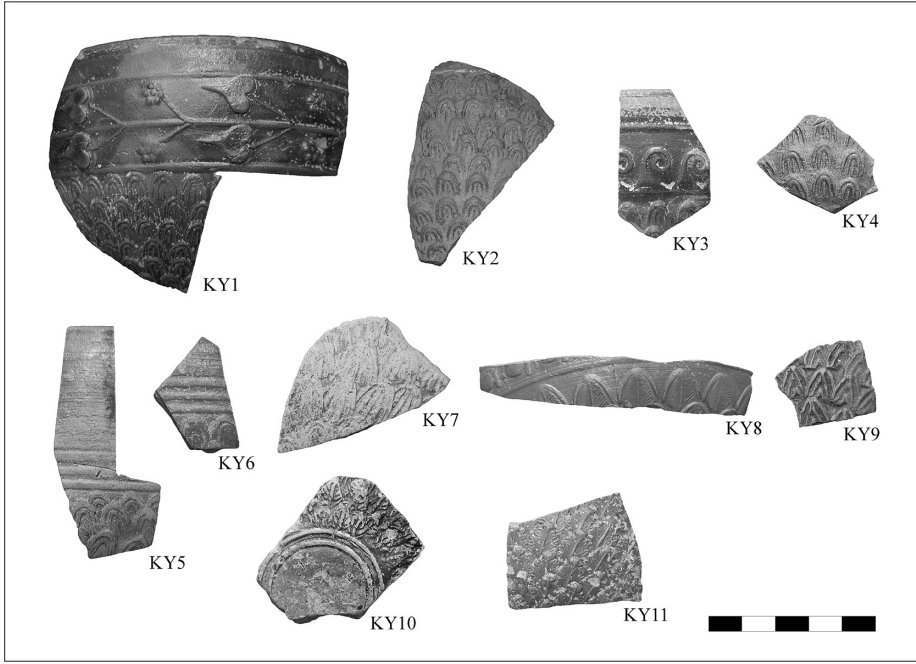


Fig. 11 Üst Üste Bindirilmiş Yaprak Bezemeli Kaseler

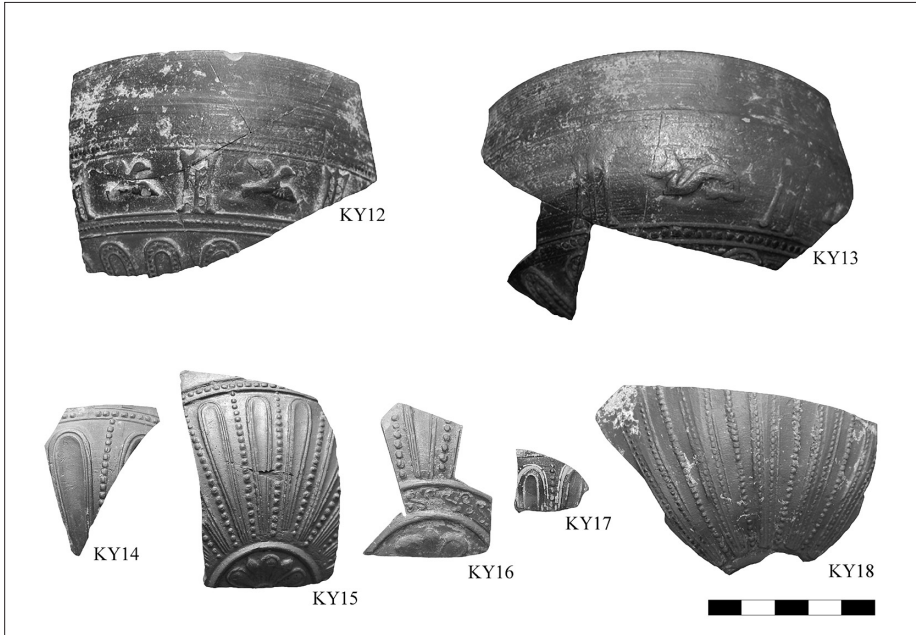


Fig. 12 Uzun Taç Yapraklı Kaseler





Fig. 13 Karışık Bitkisel Bezemeli Kaseler



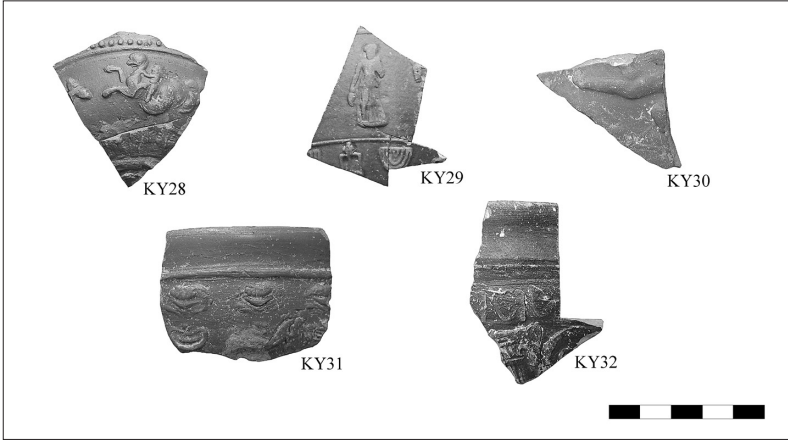


Fig. 14 Figürlü Kaseler

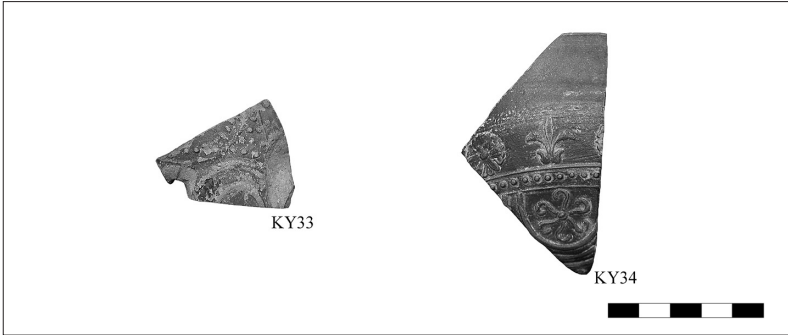


Fig. 15 Geometrik Bezemeli Kaseler

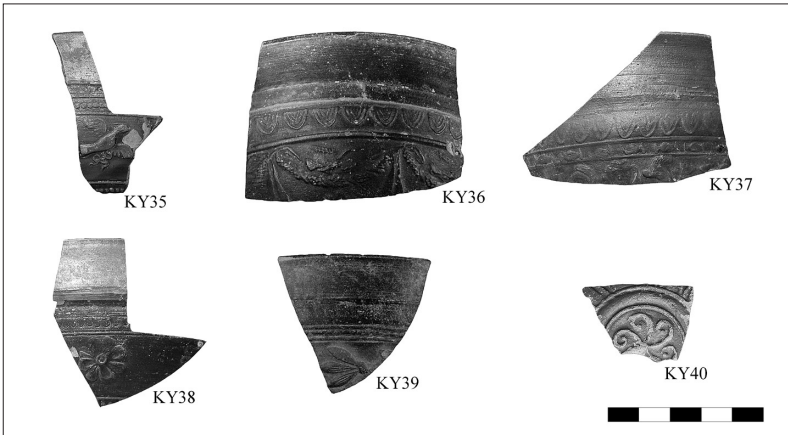


Fig. 16 Diğer Parçalar

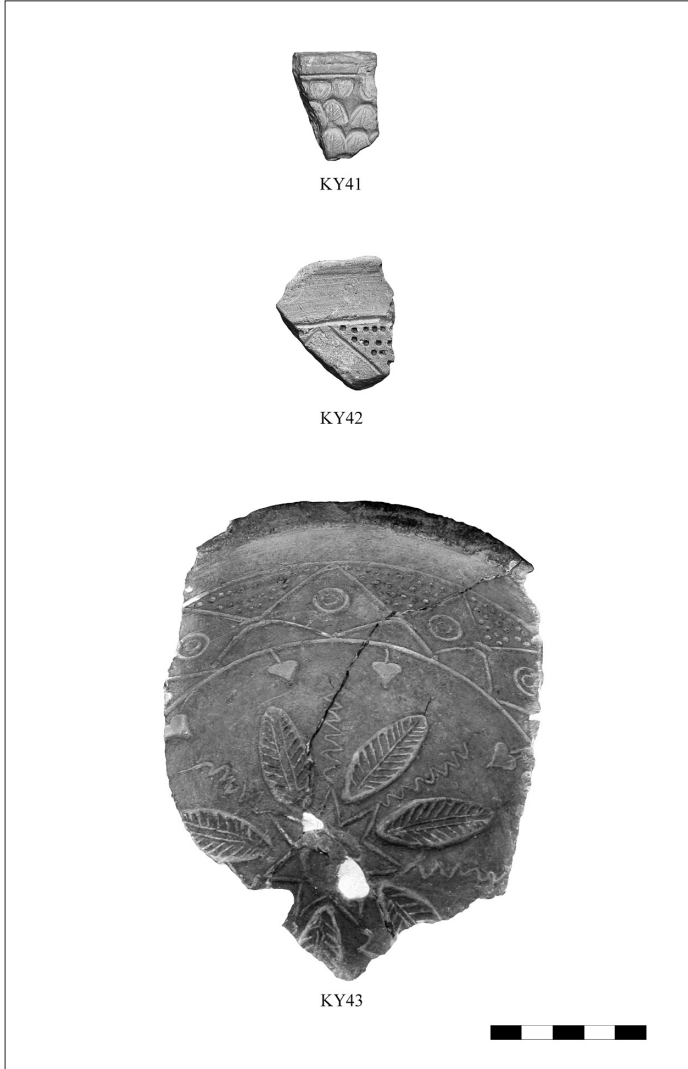


Fig. 17 Kalıp Parçaları